

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26Cob/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4616204553
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Erik Németh
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4616204553.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Erika Németha a členov senátu JUDr. Pavla Pileka a JUDr. Lenky Kostolanskej, v právnej veci žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., sídlo Mlynské nivy 44/b, Bratislava, IČO: 35 910 739, proti žalovanému: R. S., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt s. č. XXX, Q. U., zastúpený advokátom: Pavol Trnka, advokát, sídlo Novomeského 1322/16, BOX 83, Bánovce nad Bebravou, IČO: 31 142 371, o zaplatenie 11.618,51 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti II. výroku v časti o zaplatenie 1.346,62 eura s príslušenstvom a proti III. výroku a o odvolaní žalovaného proti I. a III. výroku rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 4Cb/15/2019 - 237 z 18. decembra 2019 v spojení s (opravným) uznesením č. k. 4Cb/15/2019 - 315 z 15. januára 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 4Cb/15/2019 - 237 zo dňa 18. decembra 2019 v znení opravného uznesenia č. k. 4Cb/15/2019 - 315 zo dňa 15. januára 2020 v napadnutej časti týkajúcej sa výroku I. a výroku II. v časti o zaplatenie 131,20 eura potvrdzuje.

II. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 4Cb/15/2019 - 237 zo dňa 18. decembra 2019 v znení opravného uznesenia č. k. 4Cb/15/2019 - 315 zo dňa 15. januára 2020 v napadnutej časti týkajúcej sa výroku II. v časti o zaplatenie 1.215,42 eura a v napadnutej časti týkajúcej sa výroku III. ruší a vec vracia súdu prvej inštancie v týchto častiach na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Topoľčany ako súd prvej inštancie rozhodol vo veci (v poradí druhým) rozsudkom označeným v záhlaví (v spojení s tam označeným právoplatným opravným uznesením), tak, že: žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 5.781,01 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok), vo zvyšku žalobu zamietá (II. výrok) a že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo (III. výrok).

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne založil na ustanoveniach § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj len „OZ“), § 82 ods. 2 a 3 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“) a § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „CSP“).

3. Súd prvej inštancie (ďalej v tomto bode odôvodnenia vrátane jeho podbodov aj len ako „súd“) svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil nasledovne:

3.1. Žalobca sa podanou žalobu proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 11.618,51 eura s v nej vymedzeným príslušenstvom, a to titulom náhrady škody, ktorá žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete vznikla neoprávneným odberom plynu, majúcim právny základ v § 82 ods. 2 zákona o energetike.

3.2. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu na zaplatenie sumy 11.618,51 eura spolu s úrokmi z omeškania z uvedeného titulu je iba čiastočne dôvodná.

3.3. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, podľa ktorého je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu je objektívna a je daná vtedy, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii, vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť dodávateľovi plynu vzniknutú škodu, vrátane ušlého zisku. Rozhodujúce je porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle (rozhodnutie NS SR zo dňa 22.03.2018 sp. zn. 3Obdo/51/2017), pritom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu.

3.4. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom zrušujúcom uznesení sp. zn. 2Obdo/33/2018 zo dňa 19.06.2019 poukázal na to, že zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie okrem iného vyplýva, že žalovaný odoberal plyn od svojho zmluvného dodávateľa SPP, a. s. na odbernom mieste Horné Štítare 166, a že žalobca vystupuje v konaní ako prevádzkovateľ distribučnej siete zemného plynu.

3.5. Tiež bol ustálený skutkový stav, že pri kontrole meradla pracovníkmi žalobcu dňa 01.07.2014 vzniklo podozrenie na pozmenenie overovacej a zabezpečovacej značky meradla, v dôsledku čoho bolo uvedené meradlo demontované a predložené znalcovi, ktorý vo svojom znaleckom posudku č. 644/PL-2014 vyslovil, že pôvodné zabezpečenie meradla výrobcom bolo odstránené a nahradené zabezpečením, ktoré bolo označené znakmi, ktoré sú nezgodné so znakmi označenia výrobcu a tieto neboli vytvorené kliešťami oprávnenými na zabezpečenie meradla. Žalovaný počas obdobia, za ktoré si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody, t. j. obdobia od 19.07.2013 do 01.07.2014 zemný plyn odoberal. Táto skutočnosť je zrejmá zo stavu spotreby zemného plynu zisteného u žalovaného pri odpočte spotreby zemného plynu uskutočnenom ku dňu 18.07.2013, kedy bolo na plynomeri výrobné číslo 9468025, rok výroby 1996, odpočítaný stav 22.529 m³ spotrebovaného zemného plynu a zároveň zo stavu spotreby, ktorý vykazovalo predmetné meradlo pri kontrole dňa 01.07.2014, kedy bol na tomto plynomeri zistený stav 25.833 m³ spotrebovaného zemného plynu. Počas rozhodného obdobia žalovaný odoberal z distribučnej siete zemný plyn, ktorý nepatril jeho dodávateľovi zemného plynu (Slovenský plynárenský priemysel, a. s.).

3.6. Pokiaľ žalovaný namietal aktívnu legitímáciu žalobcu, žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že žalobca nie je oprávneným na uplatnenie náhrady škody. Keď žalobca zistil chýbajúce zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, teda predmetné meradlo nemalo platné overenie, dodaný plyn nepatril zmluvnému dodávateľovi žalovaného. Žalovaný v rozhodnom období zemný plyn skutočne odoberal, dodaním plynu žalovanému ako konečnému odberateľovi vznikla škoda na strane žalobcu. Zákon predpokladá, že v prípade akéhokoľvek porušenia zabezpečenia meradla ide o neoprávnený odber zemného plynu a zodpovednosť odberateľa plynu (žalovaného) za odber zemného plynu meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, má charakter objektívnej zodpovednosti. Na vymáhanie takto vzniknutej škody potom neexistuje žiadny iný subjekt, ako práve žalobca. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu je porušenie právnej povinnosti, existencia škody a príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že na strane žalovaného vznikla povinnosť nahradiť žalobcovi škodu, ktorá je určovaná v zmysle zákona o energetike, nakoľko v danom prípade sa jedná o škodu vzniknutú na základe objektívnej zodpovednosti. Aktívna legitímácia žalobcu na uplatňovanie nárokov na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu je daná a potvrdená už aj ustálenou rozhodovacou činnosťou súdov (rozsudok NS SR zo dňa 13.06.2019, sp. zn. 3Obdo/49/2018, rozsudok KS v Trnave zo dňa 10.01.2018, sp. zn. 24Co/140/2017).

3.7. Žalovaný namietal výpočet výšky škody, pričom podľa neho by mohol žalobca uplatniť voči žalovanému nárok na náhradu škody iba vo výške ceny neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky a tiež namietal uplatnenú výšku škody.

3.8. Pokiaľ ide o možnosť použitia tzv. typového diagramu dodávky na určenie množstva plynu odobratého žalovaným, žalobca si nárok na náhradu škody neuplatňoval na základe zmluvy uzavretej medzi žalovaným a jeho dodávateľom plynu - SPP a.s., ale podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike. Ustanovenia zmluvy o dodávke zemného plynu uzavretej medzi žalovaným a SPP a.s. podľa názoru súdu nie je možné použiť na žalobcom uplatnený nárok, keď žalobca nebol zmluvnou stranou. Z ustanovení zákona o energetike vyplýva, že tzv. typový diagram dodávky je možné použiť len v prípade odberateľov plynu kategórii domácnosť, ktorým však žalovaný nie je, keďže ako vyplýva z predložených listinných dôkazov, zmluvu má uzavretú ako odberateľ kategórie malý podnik alebo malo odber a zároveň prevádzka, v ktorej k odberu plynu dochádzalo, je objektom, v ktorom žalovaný v rozhodnom období vykonával aj podnikateľskú činnosť a tento objekt neslúžil na bývanie osôb, ktoré s ním zdieľajú domácnosť.

3.9. Z vykonaného dokazovania mal súd ďalej za preukázané, že v rozhodnom období bol na predmetnom odbernom mieste v prevádzke iba jeden plynový kotol, čím aj škoda uplatnená žalobcom mala byť vyčíslená v jednej polovici uplatnenej výšky. Aj pri kontrole pracovníkmi žalobcu bolo zistené, že v prevádzke druhý kotol nebol. Z výsluchu žalovaného, svedkov aj predloženým čestným vyhlásením a vyjadrením Jozefa Jánoša MOS-MaRT, s miestom podnikania Kuzmice 176 (k poškodeniu kotla z roku 1999) mal súd za preukázané, že druhý kotol nebol v prevádzke po celé žalované obdobie, a že nebol v prevádzke už dlhé obdobie predtým, t. j. od roku 1999 bol mimo prevádzky, bol vyradený a preto škoda z tohto dôvodu bola vyčíslená a je uplatňovaná v nesprávnej výške. Pre účely výpočtu škody bol žalobcom použitý príkon jedného kotla 2,77 m³/hod. Podľa § 1 ods. 5 písm. e) vyhlášky č. 449/2012 Z. z., pokiaľ predmetná vykurovaná prevádzka zahŕňala aj administratívne priestory (v danej veci prevádzka žalovaného zahŕňala aj administratívne priestory vykurované jedným kotlom), je denný počet hodín používania spotrebičov pre účely výpočtu škody 16 hodín.

3.10. Zo žalobcovho výpočtu náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu zo dňa 03.07.2014 mal súd preukázané, že žalobca vyčíslił škodu pri počte dvoch kusov kotlov Beretta Idra Exclusive, pri hodinovom príkone každého z nich 2,77m³, celková spotreba 5,54 m³/hod., pri dennom počte používania 16 hodín, počte dní neoprávneného odberu zemného plynu 348 dní, spolu v sume 11.412,60 eura, z toho polovica pri prevádzke len jedného kotla predstavuje sumu 5.706,30 eura, ktorú sumu súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi z titulu škody vzniknutej žalobcovi neoprávneným odberom zemného plynu v predmetnom odbernom mieste. Z uvedených dôvodov, preto súd žalobu vo zvyšku nad sumu 5.706,30 eura zamietol ako nedôvodnú.

3.11. Žalobca žiadal od žalovaného v rámci žalovanej sumy aj zaplatenie nákladov spojených so zaisťovaním a odstraňovaním neoprávneného odberu zemného plynu v sume 205,91 eura. Žalobca nepreukázal vznik nákladov v celkovej výške 131,20 eura - zaistenie neoprávneného odberu, vrátane dopravy. Zvyšnú časť tvorí: suma 40 eur - náklady na vypracovanie ZP; suma 15,14 eura - overenie plynomeru a suma 19,57 eura - oprava plynomeru, spolu suma 74,71 eura. Tvrdenie žalobcu, že vynaložil určité náklady na zaistenie neoprávneného odberu vrátane dopravy, nie je postačujúce. Žalobca nepreukázal tieto náklady, ani ich výšku, preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie nákladov spojených so zaisťovaním a odstraňovaním neoprávneného odberu zemného plynu, ktoré mal súd za preukázané faktúrou za vypracovanie znaleckého posudku a cenníkom externých služieb, spolu v sume 74,71 eura, a vo zvyšku v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3.12. Žalovaného súd zaviazal aj na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 5.781,01 eura (5.706,30 eura + 74,71 eura) od 22.11.2014 do zaplatenia, keď žalovaný sa dostal do omeškania s plnením dlhu nasledujúcim dňom po splatnosti faktúry č. 9000189540 zo dňa 07.11.2014, splatnej 21.11.2014.

3.13. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo, keď žalobca mal vo veci úspech 49,7% a žalovaný mal vo veci úspech 50,3%.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol podaným odvolaním žalobca, a to v rozsahu II. výroku v časti týkajúcej sa sumy 1.346,62 eura s príslušenstvom (a to úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne od 22.11.2014 do zaplatenia) a celého III. výroku (k tomu viac v bode 15. odôvodnenia), a rovnako tak ho napadol odvolaním aj žalovaný, a to v rozsahu celého I. a III. výroku.

5. Z dôvodu prehľadnosti odvolací súd nižšie najskôr uvedie podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov sporových strán vo vzťahu k odvolaniu žalobcu a potom vo vzťahu k odvolaniu žalovaného.

6. Žalobca odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, k nesprávnemu právnemu posúdeniu a tým aj k nesprávnemu výroku o trovách konania. Tieto odvolacie dôvody žalobca vymedzil nasledovne:

6.1. K nesprávnym skutkovým zisteniam žalobca uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v prevádzke žalovaného sa nachádzali dva plynové kotle značky Beretta. Podľa vyjadrenia žalovaného, funkčný a využívaný bol výkonnejší kotol. Žalobca na pojednávaní predložil súdu technickú dokumentáciu plynových kotlov značky Beretta, ktoré sa nachádzali v prevádzke žalovaného. Z nej vyplýva, že menej výkonný (nefunkčný) kotol má spotrebu 2,82 m³ zemného plynu za hodinu a výkonnejší z kotlov žalovaného (ktorý podľa súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania bol reálne využívaný) má spotrebu 3,36 m³ zemného plynu za hodinu. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z hodnoty spotreby 2,77 m³ za hodinu, ktorý údaj nie je správny a nezodpovedá vykonanému dokazovaniu.

6.2. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci uviedol, že:

6.2.1. S poukazom na nesprávne skutkové zistenie, ku ktorému súd prvej inštancie dospel, tento následne na právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným nesprávne aplikoval vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z. z., keďže vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie do vzorca stanoveného týmto právnym predpisom na určenie výšky spôsobenej škody doplniť správnu hodnotu spotreby dotknutého plynového spotrebiča, a teda hodnotu 3,36 m³ za hodinu a nie hodnotu 2,77 m³ za hodinu. Ak by súd prvej inštancie s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania aplikoval vyhlášku č. 449/2012 Z. z. správne, predstavovala by výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu žalobcovi (spolu s nákladmi spojenými so zaistením neoprávneného odberu plynu vrátane dopravy) sumu 7.127,63 eura a nie sumu 5.781,01 eura, ktorej nárok na zaplatenie priznal žalobcovi v I. výroku napadnutého rozsudku.

6.2.2. Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie nákladov spojených so zaistením neoprávneného odberu plynu vrátane dopravy v celkovej výške 131,20 eura z dôvodu, že žalobca nemal tieto dostatočne preukázať. K tomu žalobca uviedol, že činnosť spojenú so zisťovaním a zaisťovaním neoprávnených odberov zemného plynu vykonáva žalobca prostredníctvom vlastných zamestnancov a nie je možné ju tak preukázať akýmkoľvek účtovným dokladom a následne výpisom z účtu preukazujúcim zaplatenie sumy, ktorá by bola žalobcovi fakturovaná. Na to, aby bolo možné kontrolu žalovaného uskutočniť, musel sa zamestnanec žalobcu z jeho sídla, resp. z miesta najbližšieho pracoviska, dostať na odberné miesto príslušného odberateľa. Žalobca má sídlo v Bratislave, najbližšie pracovisko žalobcu k odbernému miestu žalovaného je v Nitre, a je teda nesporné, že žalobca musel vynaložiť náklady na dopravu jeho zamestnanca na odberné miesto žalovaného. Vzdialenosť z Nitry do obce Horné Štitáre je 35 km, pričom cesta v prípade štandardných podmienok a dodržiavania predpisov cestnej premávky trvá cca 45 minút. Cesta Nitra - Horné Štitáre - Nitra tak znamená prejdenú vzdialenosť 70 km, s časom stráveným na ceste 90 minút. Podľa zápisu zo dňa 01.07.2014 vyhotoveného zamestnancom žalobcu v deň kontroly, táto trvala od 14.15 do 14.50 hod (t. j. 35 minút). Spolu s časom stráveným cestou na a z odberného miesta žalovaného tak zamestnanec žalobcu strávil v súvislosti s riešením prípadu žalovaného a jeho zaisťovaním minimálne 125 minút. Zároveň je nesporné, že z dôvodu porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii bolo nevyhnutné takto poškodené meradlo zdemontovať a na jeho miesto namontovať nové, nepoškodené meradlo, ktoré oba úkony aj boli uskutočnené. Nesporná je rovnako skutočnosť, že zamestnanci žalobcu po potvrdení, že u žalovaného došlo k neoprávnenému odberu zemného plynu, vykonali výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu a vyhotovili vyúčtovanie, ktoré spolu so súvisiacimi listinami bolo žalovanému doručené, čo opäť spôsobilo vznik nákladov na strane žalobcu, vyvolaných práve skutočnosťou, že žalovaný odoberal plyn neoprávnene. V súvislosti s neoprávneným odberom plynu u žalovaného žalobca zároveň vynaložil náklady na doručenie poškodeného plynomera znalcovi, ktorý predmetný plynomer skúmal, keďže bydlisko znalca nie je v sídle žalobcu ani v mieste jeho prevádzky v Nitre, ale v Banskej Bystrici. Žalobca zároveň so žalovaným v čase pred uplatnením nároku na súde opakovane komunikoval a zasielal

vyjadrenia sumarizujúce stanoviská jeho odborných útvarov, s čím opäť vznikli a boli spojené náklady, ktoré by žalobca nemusel vynaložiť, ak by žalovaný neodoberal plyn neoprávnene. Uvedené činnosti a úkony by žalobca nemusel vykonať a nevykonali, ak by žalovaný neodoberal plyn neoprávnene. Ak by sa na určenie nákladov spojených so zaistovaním neoprávneného odberu plynu u žalovaného aplikovali len položky z cenníka externých služieb, ktorý žalobca súdu predložil, tak z tohto cenníka vyplýva, že za demontáž plynomera do veľkosti G6 musel ktorýkoľvek odberateľ zemného plynu zaplatiť sumu 32,30 eura s DPH, za montáž meradla do veľkosti G6 sumu 32,30 eura s DPH. Za využitie osobného automobilu k týmto činnostiam (bez nákladov na pohonné hmoty minúté podľa skutočne prejdenej kilometrov) by zaplatil sadzbu 7,38 eura s DPH/hod., t. j. pri uvedenom čase sumu 15,37 eura. Len tieto náklady (a to nezahŕňajúce náklady na reálne minúté palivo, náklady na poštovné a balné súvisiace s komunikáciou so žalovaným a predložením plynomera znalcovi, náklady na prácu odborných zamestnancov žalobcu vykonávajúcich výpočet žalobcovi spôsobenej škody, vyhotovenie príslušných účtových dokladov a následné preverovanie tvrdení žalovaného a komunikácia s ním) predstavujú sumu 79,97 eura. Žalobcom uplatňovaná suma 131,20 eura je tak plne dôvodná.

6.3. Čo sa týka trov konania, tak ak by súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania správne aplikoval ustanovenia príslušnej vyhlášky, mal žalobcovi (za predpokladu, že obranu žalovaného týkajúcu sa nefunkčnosti menej výkonného plynového kotla akceptoval) priznať nárok na zaplatenie sumy 7.127,63 eura s príslušenstvom, a nie len sumy 5.781,01 eura. Pokiaľ by súd prvej inštancie rozhodol takýmto spôsobom, pomer úspechu strán by bol 61,35 : 38,65 v prospech žalobcu a teda žalobcovi mal byť priznaný aj nárok na náhradu trov konania.

6.4. Žalobca sa v odvolacom návrhu domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v odvolaní napadnutej časti tak, že žalovanému uloží aj povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.346,62 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne od 22.11.2014 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, vo zvyšku žalobu zamietne a zároveň prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

7. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý v podstate uviedol nasledovné:

7.1. Odvolanie žalobcu je nejasné, keďže formálne je podané proti II. a III. výroku, avšak z hľadiska obsahu sa nedotýka výroku pod bodom II., keďže žalobca sám v odvolaní navrhuje vo zvyšku žalobu zamietnuť, pričom ani podľa obsahu sa nedá posúdiť, či sa domáha zmeny čo do výroku I. alebo iba navrhuje doplniť rozsudok o ďalší výrok, ktorým by mu odvolací súd priznal proti žalobcovi aj ďalší nárok na zaplatenie 1.346,62 eura s príslušným úrokom z omeškania. Odhliadnuc od uvedeného nedostatku je odvolanie žalobcu nedôvodné.

7.2. Žalobca až do skončenia konania na súde prvej inštancie žiadal priznať proti žalovanému nárok vo výške uplatnenej už v podanej žalobe, teda 11.618,51 eura s príslušenstvom. Pokiaľ v konaní argumentoval vyššou spotrebou zemného plynu u jedného z dvoch kotlov žalovaného, ako uplatnil v podanej žalobe (v ktorej rovnako ako súd vychádzal zo spotreby 2,77 m³ zemného plynu za hodinu u obidvoch kotlov), mohol uplatnený nárok zmenou žaloby rozšíriť (s rizikom vznesenia námietky premlčania zo strany žalovaného) a pokiaľ tak neurobil, nemal súd prvej inštancie dôvod, aby o nároku na zaplatenie ďalších 1.346,62 eura s úrokom z omeškania vôbec rozhodoval, keďže bol podľa § 216 ods. 1 CSP viazaný žalobným návrhom žalobcu. Nárok na zaplatenie sumy 1.346,62 eura s príslušenstvom sa odvíja od iných skutkových okolností než nárok, ktorý žalobca uplatnil v rámci podanej žaloby nad rámec súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku žalobcovi priznanej sumy a je vylúčené, aby súd pre prípad neuznania (čiastočného neuznania) v žalobe uplatneného nároku priznal žalobcovi ďalší nárok uplatnený na základe úplne iných skutkových okolností, než akými žalobca žalobu odôvodnil. Nič na tom nemení skutočnosť, že v odvolacom konaní sa žalobca už nedomáha zmeny rozhodnutia v jeho prospech aj vo vzťahu k uznaniu nároku na náhradu škody súvisiacej s tvrdým odberom zemného plynu aj cez druhý kotol žalovaného. Žalovaný poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1M ObdoV 19/2007 z 31.07.2008.

7.3. Žalovaný vo vyjadrení navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil v I. a III. výroku, a to v zmysle jeho návrhu obsiahnutého v ním podanom odvolaní.

8. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril odvolacou replikou, v ktorej uviedol v podstate nasledovné:

8.1. Žalobca sa podaným odvolaním nedomáha priznania nároku nad rámec sumy, ktorú si uplatňoval v konaní na súde prvej inštancie. Takémuto záveru by zodpovedala situácia, kedy by žalobca s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania požadoval priznať nárok na zaplatenie sumy vyššej, ako bola žalovaná suma, pričom táto by mala byť určená pri zohľadnení spotrieb oboch plynových spotrebičov. Takéhoto rozhodnutia odvolacieho súdu sa žalobca nedomáha. Napriek výhradám k rozhodnutiu súdu prvej inštancie týkajúcich sa preukázania nefunkčnosti jedného (ako z dokazovania vyplynulo, menej výkonnejšieho) z plynových kotlov, žalobca akceptuje skutočnosť, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu škody zohľadňujúc prevádzku len jedného (výkonnejšieho) z kotlov. Súd prvej inštancie však zohľadniac výsledky vykonaného dokazovania nesprávne aplikoval ustanovenia príslušnej vyhlášky, keď nepriznal žalobcovi nárok vo výške zohľadňujúcej preukázanú spotrebu plynového kotla. Suma, ktorej nárok na zaplatenie žalobca požaduje priznať v odvolacom konaní, nie je sumou nad rámec žalobcom uplatňovanej sumy v konaní na súde prvej inštancie a žalobca sa teda nedomáha priznania nároku nad rámec žalobného návrhu. Spotreba funkčného (výkonnejšieho) kotla bola súdu preukázaná listinnými dôkazmi, pričom sám žalovaný uvádzal, že v rozhodnom období mal využívať len tento výkonnejší kotol. Pri správnej aplikácii metodiky stanovenej príslušnou vykonávacou vyhláškou mal súd prvej inštancie priznať žalobcovi sumu 7.127,63 eura namiesto 5.781,01 eura.

8.2. Žalobca preto podaným odvolaním požaduje zmeniť II. výrok odvolaním napadnutého rozsudku tak, že žalobcovi bude priznaný aj nárok na zaplatenie sumy 1.346,62 eura (ako rozdielu oproti sume priznanej I. výrokom rozsudku a sume, ktorá mala byť správne žalobcovi priznaná) a vo zvyšnej časti (t. j. časti týkajúcej sa rozdielu medzi sumou 7.127,63 eura a žalovanou sumou) žalobca akceptuje zamietnutie žaloby. S poukazom na uvedené žalobca požaduje zmeniť aj výrok o trovách konania.

8.3. Čo sa týka návrhu rozhodnutia odvolacieho súdu, žalovaný odkázal na ním podané odvolanie.

9. Žalovaný odvolacie dôvody v odvolaní vymedzil nasledovne:

9.1. Vo vzťahu k I. výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel, dospel súd prvej inštancie k nesprávnemu skutkovému záveru v tom smere, že žalovaný odoberal v rozhodnom období zemný plyn nie od svojho dodávateľa ale od žalobcu, z čoho vyvodil nesprávny právny záver o aktívnej legitímácii žalobcu. Čo sa týka aktívnej žalobnej legitímácie, žalobca neunesol dôkazné bremeno. Tvrdenie, že aktívna žalobná legitímácia žalobcu bola potvrdená ustálenou rozhodovacou činnosťou súdov (rozsudok NS SR sp. zn. Obdo 49/2018 z 13.06.2019, rozsudok KS Nitra sp. zn. 24Co/140/2017 z 10.01.2018) nepokladá za správne, pretože v týchto prípadoch riešili súdy otázku aktívnej legitímácie žalobcu v rozsahu iných námietok, než aké žalovaný v tomto konaní uplatnil, pričom pri rozhodovaní boli viazaný rozsahom odvolania, resp. dovolania. Súčasťou vznesených námietok pritom nie je tvrdenie, že žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete v zmysle povolenia Úradu pre reguláciu sieťových odvetí č. 2006P0070 zo dňa 30.06.2010 nie je subjektom, ktorému neoprávneným odberom plynu môže vzniknúť škoda. Žalobca ale neunesol dôkazné bremeno, že v prípade neoprávneného odberu plynu meraného meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, vzniká škoda práve jemu a nie zmluvnému dodávateľovi plynu. Takýto výklad zo znenia ustanovenia § 82 zákona o energetike nevyplýva, keďže podľa jeho ods. 2 sú, okrem iných, subjektmi ktoré majú nárok na náhradu škody v prípadoch jej vzniku neoprávneným odberom plynu podľa ods. 1, a teda aj v prípade neoprávneného odberu plynu meranom určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (§ 81 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike) tak prevádzkovateľ distribučnej siete (v tomto prípade žalobca) ako aj zmluvný dodávateľ plynu (v tomto prípade Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Bratislava). Výklad, že jediným subjektom oprávneným nárokovat' si škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu meranom určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a to za predpokladu prijatia ďalšieho skutkového tvrdenia žalobcu, že Obchodné podmienky pre opakované dodávky plynu pre odberateľov plynu kategórie Malé podnikanie a organizácie (maloodber) účinné v období posúdenia neoprávnenosti odberu žalobcu nezaväzujú, ale platia iba pre vzťah dodávateľa plynu a odberateľa, znenie ustanovení čl. 10.1.4. a čl. 10.2. týchto obchodných podmienok vylučuje. To, že žalobca je iba jedným a nie jediným zo subjektov, ktorému mohla byť odberom plynu meranom určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti

neoprávnenej manipulácii na odbernom mieste žalovaného spôsobená škoda pritom nestačí pre záver, že práve jemu uplatnená škoda žalobou vznikla.

9.2. Žalobcovi mohla škoda neoprávneným odberom plynu na odbernom mieste žalovaného v rozhodnom období vzniknúť iba v prípade, že žalobca zemný plyn v čase pred rozhodným obdobím alebo najneskôr v rozhodnom období skutočne kúpil. Keďže nejde o skutočnosť všeobecne známu ani o skutočnosť známu súdu z jeho činnosti, mal žalobca povinnosť uniesť vo vzťahu k žalovaným spochybňovanému nákupu plynu dôkazné bremeno. O to sa žalobca pokúsil predložením Zmluvy o dodávke zemného plynu, uzavretej medzi spoločnosťou VEMEX ENERGO s. r. o., Bratislava ako dodávateľom a ním ako odberateľom z 24.09.2013. Nekompletnosť údajov na predloženej zmluve ako aj v jej prílohách vrátane odovzdávaco-preberacieho protokolu dodávky plynu, v ktorom je síce uvedené množstvo energie v plyne, ale chýba akýkoľvek údaj o čase dodávky, žalobca odôvodnil obchodným tajomstvom. Keďže z predložených písomností a z nich vyplývajúcich neutajených údajov vôbec nevyplýva, či žalobca nakúpil plyn v období, ktoré aspoň čiastočne zasahuje do obdobia, v ktorom mal neoprávnene odberať plyn žalovaný, pričom ich obsah zároveň priamo vylučuje súvislosť nákupu plynu v období od 19.07.2013 do 24.09.2013 (žalobca si uplatnil nárok za obdobie od 19.07.2013 do 01.07.2014), žalobca neuniesol dôkazné bremeno v smere preukázania svojej aktívnej legitímácie, keďže vôbec nepreukázal, že v relevantnom období nakúpil plyn. Rozhodnutie žalobcu utajiť pre posúdenie veci relevantné údaje bolo výlučne na žalobcovi a toto nemôže vplyvať na rozsah jeho povinnosti uniesť dôkazné bremeno v smere aktívnej legitímácie.

9.3. Vo vzťahu k otázke aktívnej legitímácie žalobcu preto súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým záverom a vec v tejto časti aj nesprávne právne posúdil.

9.4. Súd prvej inštancie nekriticky prevzal argument žalobcu, že pri výpočte škody spôsobenej neoprávneným odberom je možné tzv. typový diagram dodávky použiť iba v prípade odberateľa plynu kategórie domácnosť a že žalovaný má uzavretú zmluvu ako odberateľ kategórie maloodber, pričom žalovaným predložené Obchodné podmienky pre opakované dodávky plynu pre odberateľov plynu kategórie Malé podnikanie a organizácie (maloodber) sa na žalobcu nevzťahujú, pretože nebol zmluvnou stranou zmluvy o dodávke zemného plynu.

9.5. Žalovaný sa s týmto nestotožňuje. Žalovaný je odberateľom kategórie maloodber (súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku kategórie maloodber a malý podnik nesprávne stotožňuje), ktorej vzťahy so zmluvnými partnermi (tými boli tak dodávateľ plynu Slovenský plynárenský priemysel, a. s. z titulu Zmluvy o dodávke plynu ako aj žalobca z titulu Zmluvy o pripojení odberného miesta na odber plynu) vyplývajú zo zákona o energetike, ako aj ďalšími dodávateľmi alebo PDS vydanými dokumentmi (Prevádzkový poriadok alebo Technické podmienky), ak v obchodných podmienkach nie je uvedené inak (čl. 1.6., 1.7. žalovaným predložených obchodných podmienok). Z textu žalovaným predložených obchodných podmienok vyplýva, že upravujú práva a povinnosti nielen dodávateľskej, ale aj distribučnej organizácie, s ktorými je odberateľ v zmluvnom vzťahu, a preto aj postup výpočtu škody neoprávneným odberom plynu meranom meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, upravený v čl. 10.2. týchto obchodných podmienok, sa plne vzťahuje nielen na dodávateľa, ale aj na distribútora plynu (za predpokladu, že je na uplatnenie nároku na náhradu škody aktívne legitimovaný). Škodu je preto treba pri prvom neoprávnenom odbere plynu vypočítavať pomocou typového diagramu dodávky a až v prípade opakovaného neoprávneného odberu je možné škodu vypočítavať podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. Prijatie argumentácie žalobcu by znamenalo dospieť k abstrdnému záveru, že Obchodné podmienky v čl. 10.1.4. a 10.2. riešia do úvahy vôbec neprichádzajúcu situáciu. K situácií, kedy by výšku škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu meranom určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii vypočítaval dodávateľ plynu, by totiž nemohlo dôjsť vzhľadom na to, že škoda v takomto prípade vzniká distribútorovi plynu a na toho sa obchodné podmienky nevzťahujú. Relevancia týchto odvolacích dôvodov vychádza z predpokladu, že odvolací súd dospeje k záveru o preukázaní aktívnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby. V takomto prípade by škoda žalobcovi síce vznikla, napriek tomu však neprichádza do úvahy ani čiastočné vyhovieť žalobe, keďže žalobca cenu plynu určenú pomocou typového diagramu dodávky vôbec nevyčíslil.

9.6. Aj v prípade uznania aktívnej legitímácie žalobcu a existencie dôvodov pre výpočet škody postupom podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. nie je napadnutý rozsudok v časti, v ktorej žalobe vyhovel, správny,

keďže súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s obranou žalovaného, že podnikanie prevádzkoval v jednozmennej prevádzke a že kotlom Beretha umiestneným vo výrobných priestoroch žalobcu (zrejme mysliac žalovaného - pozn. odvolacieho súdu) boli primárne vykurované výrobné, a nie administratívne priestory žalovaného.

9.7. Žalovaný sa v odvolacom návrhu domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v odvolaní napadnutej časti tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

10. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý v podstate uviedol nasledovné:

10.1. Pre posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu je rozhodujúce to, či v rozhodnom období žalovaný, ako odberateľ plynu, odoberal z distribučnej siete žalobcu zemný plyn a či v rozhodnom období plyn dodával alebo nedodával žalovanému jeho zmluvný partner. Skutočnosť, že žalovaný odoberal v rozhodnom období zemný plyn a že ho odoberal z distribučnej siete žalobcu nie je sporná, keďže odberné plynové zariadenie žalovaného bolo k distribučnej sieti žalobcu pripojené a žalovaný zemný plyn v rozhodnom období využíval. To, že žalovaný v rozhodnom období neodoberal zemný plyn patriaci jeho dodávateľovi zemného plynu bolo v konaní preukázané vyjadrením dodávateľa zemného plynu žalovaného, z ktorého vyplýva, že žalovanému v rozhodnom období dodal 0 m³ zemného plynu. Pre posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu nie je vôbec relevantná zmluva o nákupe zemného plynu uzavretá medzi žalobcom a subjektom, ktorý žalobcovi plyn na zabezpečovanie riadneho fungovania siete dodáva. Žalobca tento plyn nakupuje v nepravidelných intervaloch. Plyn, ktorý žalobca nakúpi, má následne žalobca uskladnený v podzemných zásobníkoch a do siete ho dodáva z týchto zásobníkov v prípade potreby. Teoreticky by mohla nastať situácia, v zmysle ktorej by žalobca na účely riadneho zabezpečovania fungovania ním prevádzkovanvej siete nakúpil plyn napr. dva roky pred obdobím neoprávneného odberu. Dátum uzavretia zmluvy o dodávke plynu medzi žalobcom a subjektom, ktorý žalobcovi plyn dodal, ako aj termín dodania konkrétneho množstva zemného plynu, tak nie sú v súvislosti s posúdením aktívnej legitímácie žalobcu relevantné.

10.2. V súvislosti s argumentáciou žalovaného týkajúcou sa možného použitia tzv. typového diagramu dodávky na účely určenia množstva zemného plynu odobratého žalovaným, žalobca uviedol, že Všeobecné obchodné podmienky, na ktoré sa žalovaný odvoláva, sú prílohou zmluvy o dodávke zemného plynu, uzavretej medzi žalovaným a jeho dodávateľom plynu a nie prílohou zmluvy o pripojení k distribučnej sieti. Všeobecné obchodné podmienky sa tak vzťahujú a môžu upravovať len vzťah/vzťahy medzi žalovaným ako odberateľom zemného plynu a jeho dodávateľom zemného plynu, s ktorým žalovaný zmluvu uzavrel. Ak by sa odvolací súd stotožnil s názorom žalovaného, v zmysle ktorého všeobecné obchodné podmienky iného subjektu (v tomto prípade dodávateľa plynu) regulujú vzťah medzi žalovaným a žalobcom, žalobca poukázal na to, že ustanovenie týchto všeobecných obchodných podmienok, na ktoré žalovaný poukazuje, je v rozpore s § 82 ods. 4 zákona o energetike, podľa ktorého sa typový diagram dodávky používa na určenie množstva zemného plynu odobratého v prípade prvého neoprávneného odberu plynu meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste len u odberateľa kategórie domácnosť. Ustanovenie zmluvy, ktoré je v rozpore s ustanovením všeobecne záväzného právneho predpisu, je neplatné.

10.3. K argumentácii žalovaného, týkajúcej sa aplikácie metodiky stanovenej vyhláškou č. 449/2012 Z. z., v zmysle ktorej má byť napadnuté rozhodnutie nesprávne, keďže nezohľadňuje skutočnosť, že plynový spotrebič vykuroval nielen administratívnu časť budovy, ale aj časť, v ktorej dochádzalo k výrobe, žalobca uviedol, že predmetná vyhláška, v prípade, ak sa v nehnuteľnosti nachádza len jeden spotrebič, neumožňuje „pomerne rozdeliť jeho spotrebu“ s ohľadom na „hybridný“ charakter využívania nehnuteľnosti. Je nesporné, že plynový kotol vykuroval nehnuteľnosť, v ktorej sa nachádzali administratívne priestory a dokonca, ako vyplynulo z výsluchu svedkov, slúžila aj ako ubytovňa pre zamestnancov žalovaného. Pri objektoch využívaných na takýto účel vyhláška predpokladá 16 hodinovú prevádzku jednotlivých spotrebičov. Takáto doba prevádzky je adekvátna, keďže nie je možné predpokladať, že po skončení pracovnej zmeny v časti nehnuteľnosti, v ktorej dochádzalo k výrobe, bol plynový kotol vypnutý a opäť sa zapínal až na začiatku novej pracovnej zmeny. Objekt (aj výrobná časť) bol rovnako vykurovaný aj v období cez víkendy či štátne sviatky, keďže v prípade vypínania spotrebiča by v objekte mohlo dôjsť k škodám na majetku. Osemhodinovú prevádzku plynového kotla vo výrobnej časti by žalobca v zmysle uvedenej vyhlášky mohol použiť v tom prípade, ak by žalovaný

mal v nehnuteľnosti nainštalované dva plynové kotle. V takomto prípade by sa pre samostatný spotrebič vykurojúci „výrobnú časť“ brala do úvahy dĺžka pracovnej zmeny a pre druhý spotrebič, vykurojúci „administratívnu a ubytovaciu časť“ by sa brala do úvahy prevádzka spotrebiča v rozsahu 16 hodín denne. Takýto postup v prípade žalovaného ale nebol možný.

10.4. Žalobca vo vyjadrení navrhol, aby odvolací súd o odvolaní rozhodol v zmysle odvolacieho návrhu žalobcu, uvedeného v ním podanom odvolaní.

11. Žalovaný procesné právo vyjadriť sa odvolacou replikou k vyjadreniu žalobcu (ktoré mu bolo doručené) nevyužil.

12. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) po zistení, že sú splnené procesné podmienky vecného prejednávania odvolania (§ 386 a contrario CSP), preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (v znení zmien vykonaných právoplatným opravným uznesením, označeným v záhlaví), v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP, § 380 ods. 2 a contrario CSP) a po vykonaní odvolacieho prieskumu dospel k týmto záverom: Napadnutý I. výrok v celom rozsahu a napadnutý II. výrok v časti o zaplatenie 131,20 eura s príslušenstvom sú vecne správne, a preto ich I. výrokom tohto rozsudku podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Vo vzťahu k napadnutému II. výroku v časti o zaplatenie 1.215,42 eura s príslušenstvom súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, preto tento odvolací súd spolu s na ňom závislým a súčasne aj odvolaniami napadnutým III. výrokom rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec v tomto rozsahu zrušenia podľa § 391 ods. 1 vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

13. Keďže odvolací súd v odvolacom konaní dokazovanie neopakoval ani nedopĺňal, keď na taký postup neboli splnené podmienky podľa § 384 CSP, bol pri rozhodovaní viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP). Odvolací súd preto na tomto mieste bližšie neopakuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie uvedené v rozsudku, keď tieto sú už podrobne uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, ale na ne z dôvodu hospodárnosti odkazuje.

14. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil primárne na nasledovných ustanoveniach právnych predpisov:

14.1. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14.2. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14.3. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

14.4. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

14.5. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

14.6. Podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej len „zákon o energetike“), neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete.

14.7. Podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike, odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

14.8. Podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike, ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l).

14.9. Všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l) zákona o energetike je vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (ďalej len „vyhláška č. 449/2012 Z. z.“).

14.10. Podľa § 1 ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 449/2012 Z. z., škoda spôsobená neoprávneným odberom plynu sa v prípade, ak nie je možné použiť na určenie množstva neoprávnene odobratého plynu údaje určeného meradla, vypočíta ako súčin množstva neoprávnene odobratého plynu určeného podľa odsekov 3 až 11 a dvojnásobku referenčnej ceny plynu platnej v mesiaci zistenia neoprávneného odberu plynu, zverejnenej na webovom sídle prevádzkovateľa distribučnej siete, v prípade neoprávneného odberu plynu, ku ktorému dochádzalo v objekte, ktorý nie je určený na trvalé bývanie okrem odberateľa plynu podľa písmena b) prvého bodu až štvrtého bodu.

14.11. Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 449/2012 Z. z., množstvo neoprávnene odobratého plynu sa vypočíta podľa vzorca $NOP = D \cdot P \cdot HPs$, kde NOP je množstvo neoprávnene odobratého plynu v m³, D je počet dní neoprávneného odberu plynu, P je najväčší hodinový príkon plynového spotrebiča v m³/h, HPs je denný počet hodín používania plynového spotrebiča v h/d.

14.12. Podľa § 1 ods. 5 písm. e) vyhlášky č. 449/2012 Z. z., v prípade neoprávneného odberu plynu, ku ktorému dochádzalo v objekte, ktorý nie je určený na trvalé bývanie a plyn je tu používaný na výrobné účely, technologické účely, v súvislosti s poskytovaním služieb či predajom tovarov alebo na iné účely (napríklad výrobné podniky, reštauračné zariadenia, hotely, obchodné prevádzky), za denný počet hodín používania plynového spotrebiča sa považuje v prípade objektov, v ktorých sa poskytuje dočasné ubytovanie (napríklad hotely, penzióny, ubytovne), objektov využívaných ako administratívne priestory, objektov, v ktorých sa poskytuje zdravotnícka starostlivosť, zariadení sociálnych služieb a podobne - 16 hodín denne.

14.13. Podľa § 76 ods. 11 zákona o energetike, odberateľ plynu je povinný prevádzkovať odberné plynové zariadenie tak, aby nepoškodil určené meradlo. Akýkoľvek zásah do určeného meradla v rozpore s osobitným predpisom⁶⁹⁾ je zakázaný.

14.14. Poznámka pod čiarou 69) zákona o energetike odkazuje na zákon č. 142/2000 Z. z. o metrológii.

14.15. Podľa § 15 ods. 6 písm. d) zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii (ďalej len „zákon o metrológii“) v znení účinnom od 01.09.2004 do 28.02.2017, platnosť overenia určeného meradla zaniká, ak bola poškodená, pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia značka.

14.16. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

14.17. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné

skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

14.18. Podľa § 216 ods. 1 CSP, súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu.

14.19. Podľa § 139 CSP, žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

14.20. Podľa § 140 ods. 1 a 2 CSP, (1) zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. (2) Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe.

15. Skôr, ako odvolací súd pristúpi k vecnému prejednaniu jednotlivých odvolacích dôvodov tak žalobcu, ako aj žalovaného, k predmetu odvolacieho konania, najmä z hľadiska rozsahu odvolania žalobcu, reagujú tým na vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu, uvádza nasledovné.

15.1. Žalobca v úvode odôvodnenia odvolania uviedol, že napáda II. a III. výrok rozsudku súdu prvej inštancie.

15.2. Súd prvej inštancie II. výkonom zamietol vo zvyšku žalobu žalobcu, pričom týmto zvyškom bola suma 5.837,50 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplataenia (keďže sa žalobca žalobou domáhal zaplataenia sumy 11.618,51 eur s príslušenstvom pozostávajúcím z 9,05 % úroku z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplataenia a I. výkonom rozsudku súd prvej inštancie žalobe v časti zaplataenia sumy 5.781,01 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplataenia vyhovel). Súd prvej inštancie III. výkonom rozsudku rozhodol o akcesorickom nároku (odvíjajúcom sa od rozhodnutia vo veci samej) na náhradu trov konania.

15.3. Žalobca v odvolacom návrhu obsiahnutom v odvolaní v nadväznosti na vecné odôvodnenie podaného odvolania explicitne formuloval odvolací návrh tak, že sa domáha zmeny napadnutej časti rozsudku tak, že žalovanému uloží aj povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.346,62 eura (pozostávajúcej v sume 131,20 eura z nákladov spojených so zaistením neoprávneného odberu plynu a vo zvyšku, t. j. v sume 1.215,42 eura zo škody za neoprávnený odber plynu) spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne od 22.11.2014 do zaplataenia a vo zvyšku žalobu zamietne.

15.4. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd, posudzujúc odvolanie žalobcu podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP), dospel k jednoznačnému záveru, že žalobca odvolaním nenapáda II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu (ako by tomu mohlo napovedať formálne vymedzenie rozsahu odvolania žalobcom, ktorý v úvode uviedol, že napáda II. a III. výrok rozsudku), teda v rozsahu, v ktorom ním súd prvej inštancie žalobu zamietol v rozsahu čo do zaplataenia sumy 5.837,50 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplataenia, ale len v rozsahu, v ktorom ním súd prvej inštancie žalobu zamietol v rozsahu čo do zaplataenia sumy 1.346,62 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplataenia. Táto vôľa žalobcu je z jeho odvolania, najmä z jeho odôvodnenia a ním formulovaného odvolacieho návrhu, jednoznačne poznateľná, nevyvolávajúca akékoľvek pochybnosti.

15.5. Uvedený záver odvolacieho súdu o rozsahu, v akom žalobca rozsudok súdu prvej inštancie napáda, jednoznačne potvrdzuje vecné odôvodnenie odvolania ako aj odvolací návrh žalobcu, keď z týchto, osobitne zo samotného odvolacieho návrhu vyplýva, že žalobca sa odvolaním nedomáha zmeny, zrušenia ani potvrdenia II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, pokiaľ sa tento týka zamietnutia žaloby v rozsahu sumy 4.490,88 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplataenia (teda sumy predstavujúcej rozdiel medzi sumou, v ktorej II. výkonom rozsudku súd prvej inštancie zamietol žalobu - t. j. sumou 5.837,50 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplataenia, a sumou 1.346,62 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplataenia, ktorej zaplataenia sa žalobca ešte domáhal podaným odvolaním, a to nad rámec sumy, povinnosť zaplatiť ktorú uložil súd prvej inštancie žalovanému v prospech žalobcu I. výkonom rozsudku).

15.6. Čo sa týka žalobcom použitej formulácie v odvolacom návrhu, v ktorom uviedol, že navrhuje zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že žalovanému uloží „aj“ povinnosť zaplatiť

žalobcovi sumu 1.346,62 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia, tak v nadväznosti na jednoznačne zrozumiteľné a určité odôvodnenie odvolania žalobcu možno konštatovať, že slovom „aj“ nevyjadruje nič iné ako to, že sa domáha odvolaním toho, aby súd žalovaného zaviazal na zaplatenie uvedenej sumy nad rámec už I. výrokom rozsudku súdu prvej inštancie uloženej peňažnej povinnosti (teda aby súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť nielen sumu uvedenú vo vyhovujúcom I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ale nad jej rámec „aj“ sumu 1.346,62 eura s príslušenstvom vymedzeným v odvolacom návrhu, ktorá je súčasťou rozsahu sumy, v ktorej súd prvej inštancie žalobu II. výrokom rozsudku zamietol). Uvedené žalobca navyše explicitne potvrdil aj v odvolacej replike, reagujúc v nej na vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu.

15.7. Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolanie žalobcu podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) posúdil tak, že čo sa týka rozsahu odvolania, žalobca odvolaním napáda II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie len v rozsahu v ktorom ním súd prvej inštancie žalobu zamietol v rozsahu čo do zaplatenia sumy 1.346,62 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia (a preto sa len v tejto časti žalobca v odvolacom návrhu domáhal zmeny rozsudku súdu prvej inštancie v jeho prospech tak, že odvolací súd aj v tejto časti žalobe vyhovie) a III. výrok rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku, v rozsahu, v ktorom ho žalobca odvolaním nenapadol (t. j. v rozsahu zamietnutia žaloby čo do sumy 4.490,88 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia) nadobudol právoplatnosť 04.01.2020 (§ 227 ods. 1 CSP).

15.8. Záverom tejto časti pre úplnosť odvolací súd dodáva, že interpretácia odvolania žalobcu žalovaným z hľadiska jeho rozsahu, ktorú uviedol vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu, je z už uvedených dôvodov absolútne arbitrárna, nemajúca akúkoľvek oporu v odvolaní žalobcu - najmä v jeho vecnom odôvodnení a v odvolacom návrhu, a vykazuje preto len znaky účelovosti.

16. K samotnému vecnému prejednaniu podaných odvolaní odvolací súd uvádza nasledovné.

17. Súd prvej inštancie v I. výroku rozsudku čiastočne vyhovel žalobe žalobcu vo veci samej, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.781,01 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia. Tento výrok napadol v celom rozsahu svojim odvolaním žalovaný.

18. Žalovaný v podanom odvolaní v prvom rade spochybnil záver súdu prvej inštancie, že žalovaný v rozhodnom období odoberal zemný plyn nie od svojho dodávateľa, ale od žalobcu a v nadväznosti na to spochybnil záver o aktívnej žalobnej legitímácii žalobcu. Žalovaný mal za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, že v prípade neoprávneného odberu plynu meraného meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii vzniká škoda práve jemu a nie zmluvnému dodávateľovi plynu. Mal za to, že takýto výklad nevyplyva z § 82 zákona o energetike a vylučujú ho Obchodné podmienky pre opakované dodávky plynu pre odberateľov plynu kategórie Malé podnikanie a organizácie (maloodber) účinné v období posúdenia odberu žalobcu. Žalovaný namietal, že žalobca je iba jedným a nie jediným zo subjektov, ktorému mohla byť v danej veci neoprávneným odberom plynu spôsobená škoda a toto nestačí pre záver, že práve jemu škoda vznikla. Žalobcovi pritom škoda mohla vzniknúť iba vtedy, ak by preukázal, že v čase pred rozhodným obdobím alebo najneskôr v ňom plyn skutočne kúpil, čo žalobca v konaní nepreukázal. Tieto odvolacie dôvody žalovaného nie sú dôvodné, a to z dôvodov uvedených v nasledujúcich bodoch.

19. Odvolací súd úvodom tejto časti uvádza, že neoprávnený odber plynu predstavuje spoločensky nežiaduce konanie. Neoprávnený odber je stavom pôsobiacim kontinuálne až do doby, kedy je neoprávnený odber zaistený a odstránený alebo fakticky napravený bez súčasnej lokalizácie tretím subjektom (odstránenie technicky zrealizovaného zásahu zo strany jeho iniciátora). Neoprávnený odber je (proti)právnou skutočnosťou. Ide o závadné, nežiaduce a protiprávne factum, ktoré poškodzuje nielen obchodný záujem podnikateľského subjektu, ale môže ohroziť tiež bezpečnosť a spoľahlivosť príslušnej sústavy, či dokonca životy, zdravie a majetok osôb.

20. Neoprávnený odber plynu predstavuje objektívny stav, ku ktorému dochádza pri naplnení niektorej zo skutkových podstát, vymedzených v § 82 ods. 1 zákona o energetike. Inštitút neoprávneného odberu plynu, upravený v § 82 zákona o energetike, je ako taký, resp. jednotlivé skutkové podstaty neoprávneného odberu plynu sú taxatívne vymedzené a popísané v § 82 ods. 1 zákona o energetike, preto nie je možné, aby účastníci právnych vzťahov sami určovali, čo je alebo nie je neoprávneným

odberom plynu. Ustanovenie § 82 zákona o energetike, upravujúce inštitút neoprávneného odberu plynu (jednotlivé skutkové podstaty ale aj právne následky, spočívajúce v povinnosti nahradiť spôsobenú škodu) je vzhľadom na svoj charakter kogentnej povahy, teda, nie je tu daný priestor pre akúkoľvek modifikáciu (či už na zmluvnom základe, a to samotnou zmluvou alebo obchodnými podmienkami, ktoré by boli súčasťou zmluvy). V kogentnej právnej úprave obsiahnutej v § 82 zákona o energetike sa prejavuje záujem štátu a spoločnosti na riadnom fungovaní plynovej siete.

21. Jednou z alternatív skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu, upravenou v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, relevantnou v danej veci (od ktorej odvíja žalobca vznik žalobou uplatneného nároku na náhradu škody), je odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii.

22. V nadväznosti na jednotlivé skutkové podstaty neoprávneného odberu plynu, upravené v § 82 ods. 1 zákona o energetike, upravuje ustanovenie § 82 ods. 1 zákona o energetike právne dôsledky v súvislosti s neoprávneným odberom plynu, a to povinnosť odberateľa plynu uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete, prevádzkovateľovi distribučnej siete alebo prevádzkovateľovi zásobníka plynu škodu, ak vznikla, vrátane ušlého zisku.

23. Identifikácia konkrétneho subjektu spomedzi tých, ktoré sú uvedené v § 82 ods. 2 zákona o energetike, ktorému neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 zákona o energetike vznikla škoda, závisí od toho, podľa ktorej konkrétnej skutkovej podstaty, vymedzenej v § 82 ods. 1 zákona o energetike, došlo k neoprávnenému odberu plynu.

24. V prípade skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, na ktorej zakladá žalobca svoj nárok, je subjektom, ktorému podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike vzniká nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu práve a len prevádzkovateľ distribučnej siete (ktorým je aj žalobca v prejednávanej veci), a to z týchto dôvodov.

25. V prípade skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu upravenej v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike dochádza k vzniku škody práve a len prevádzkovateľovi distribučnej siete, ktorý má na jej náhradu podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike právo, preto, že tento (t. j. prevádzkovateľ distribučnej siete) nemôže dodávateľovi poskytnúť platné údaje o nameranej spotrebe plynu. Z ustanovenia § 76 ods. 1 zákona o energetike vyplýva, že dodávka plynu sa meria určeným meradlom, pričom na základe týchto údajov spravidla prebieha aj fakturácia zo strany dodávateľa (§ 76 ods. 7 zákona o energetike v znení účinnom do 31.12.2018), pokiaľ prevádzkovateľ distribučnej siete neurčí použitie typového diagramu (§ 76 ods. 2 zákona o energetike v znení účinnom do 31.12.2018).

26. V dôsledku porušenia zabezpečenia určeného meradla pred neoprávnenou manipuláciou zaniká platnosť overenia a tiež použiteľnosť údajov z tohto určeného meradla (§ 15 ods. 6 písm. d) zákona o metrológii v znení účinnom do 28.02.2017). Údaje získané z takéhoto meradla teda dodávateľ plynu nemôže použiť ako podklad fakturácie, v dôsledku čoho nemôže v podstate vôbec vyúčtovať dodávku plynu (nie je totiž zrejmé, či vôbec plyn dodal a v akom rozsahu). Pokiaľ však bol na takomto odbernom mieste plyn skutočne odoberaný, potom je zrejmé, že niekomu tento plyn chýba. Pre určenie toho, komu chýba, teda kto má nárok na jeho náhradu, sú rozhodujúce pravidlá organizácie trhu s plynom.

27. Plyn sa od dodávateľov prepravuje k odberateľom spravidla distribučnou sieťou (§ 2 písm. c) 5. bod zákona o energetike). Distribúcia plynu z technického hľadiska prebieha v zásade samospádom, keď zodpovednosťou prevádzkovateľa distribučnej siete je zabezpečiť v sieti v zásade dostatočný tlak na to, aby plyn v tejto sieti „tiekol“. Veľmi zjednodušene možno povedať, že jeho úlohou je zabezpečiť, aby bolo do tejto siete na jednom „konci“ vháňané dostatočné množstvo plynu na to, aby v tejto sieti bol dostatočný tlak na to, aby odberateľovi, ktorý otvorí kohútik alebo zapne plynový spotrebič, plyn na určenom mieste sám (vlastným tlakom) vychádzal. Distribučná sieť je na území Slovenskej republiky v zásade len jedna s určenými vstupnými bodmi a výstupnými bodmi (§ 50 ods. 2 a 3 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom - ďalej len „vyhláška č. 24/2013 Z. z.“), na ktorú sú však napojení rôzni dodávatelia plynu a odberatelia plynu. Je technicky v podstate nemožné viesť samostatnú sieť od každého dodávateľa ku každému odberateľovi, v dôsledku čoho sa

plyn všetkých dodávateľov distribuuje k odberateľom jednou sieťou. Dodávatelia do nej plyn dodávajú, odberatelia z nej plyn odoberajú.

28. Úlohou prevádzkovateľa distribučnej siete je potom jednak zabezpečiť zásadný súlad medzi množstvom dodávaného a množstvom odoberaného plynu a v rámci toho vyúčtovať a „párovať“ množstvá plynu odobraté jednotlivými odberateľmi s jednotlivými dodávateľmi. Na tento účel vyhláška č. 24/2013 Z. z. ustanovuje v § 53 a 54, ako aj § 58 a nasl. podrobný postup, akým sa táto rovnováha zabezpečuje. Už z logiky veci však nie je možné nikdy presne predpokladať, koľko plynu odberatelia zo siete odoberú. V dôsledku toho môže dočasne nastať nesúlad medzi množstvom odobraného a dodaného plynu, čím vzniká tzv. odchýlka. Jej vyvažovanie sa uskutočňuje podľa § 2 písm. c) 15. bodu zákona o energetike a § 67 vyhlášky č. 24/2013 Z. z. Ustanovenie § 67 ods. 1 vyhlášky č. 24/2013 Z. z. potom rozlišuje medzi technickým vyvažovaním (teda technické opatrenia na zabezpečenie prevádzky siete, napr. aj dodanie vlastného plynu prevádzkovateľa distribučnej siete do siete na účel udržania rovnováhy v sieti) a obchodným vyvažovaním, ktorým je vyúčtovanie vznikajúcich rozdielov. Prevádzkovateľ distribučnej siete na základe odčítania spotreby plynu jednotlivými odberateľmi, ktorí majú uzavretú zmluvu o dodávke s tým istým dodávateľom, zisťuje, či množstvo odobraného plynu zodpovedá množstvu plynu dodaného do siete týmto dodávateľom. Ak medzi týmito množstvami vznikne nesúlad, je zrejmé, že odberatelia odobrali plyn niekoho iného, a vzniknutý rozdiel musí nahradiť dodávateľ, ktorý nedodal do siete dostatok plynu pre svojich odberateľov.

29. V dôsledku porušenia zabezpečenia určeného meradla pred neoprávnenou manipuláciou sú údaje z takéhoto meradla nepoužiteľné, takže prevádzkovateľ distribučnej siete nemôže v takomto prípade zistiť množstvo plynu, ktoré by mal „spárovať“ s príslušným odberateľom, ktorý má pre toto odberné miesto zmluvu. Ak však na takomto odbernom mieste bol odoberaný plyn, vznikala tým v sieti nerovnováha, pretože množstvo odobraného plynu nemá ekvivalent v množstve dodaného plynu. Túto nerovnováhu musel vyrovnať prevádzkovateľ distribučnej siete dodaním vlastného plynu, resp. znášaním nákladov na tento plyn, ktorý nemôže priradiť a vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi. Škoda vzniknutá týmto spôsobom teda vzniká prevádzkovateľovi distribučnej siete a vzniká mu v zásade obchodne, teda tak, že plyn, ktorý reálne bol odobraný zo siete na danom odbernom mieste a ktorý v sieti chýba, nemôže vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi. Tým je daná aj kauzalita medzi porušením zabezpečenia pred neoprávnenou manipuláciou a vznikom škody. Škoda tu nevzniká samotným odoberaním plynu na danom odbernom mieste, pretože ak by bolo určené meradlo neporušené, bolo by takto odoberaný plyn možné merať a následne vyúčtovať príslušnému dodávateľovi a odberateľovi. Porušením zabezpečenia pred neoprávnenou manipuláciou však zaniká prevádzkovateľovi distribučnej siete táto možnosť a odobraný plyn musí znášať sám. Preto týmto momentom možno hovoriť o vzniku škody a tento moment celkom zjavne nasleduje po (a je aj následkom) porušenia zabezpečenia určeného meradla pred neoprávnenou manipuláciou v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Vznik škody je tak s porušením zabezpečenia v príčinnej súvislosti.

30. Z uvedeného je zrejmé, akým spôsobom vzniká pri neoprávnenom odbere založenom na skutkovej podstate upravenej v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike škoda prevádzkovateľovi distribučnej siete.

31. V prejednávanej veci teda jedine žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete svedčí aktívna žalobná legitímácia v zmysle § 82 ods. 2 zákona o energetike.

32. Čo sa týka uvedeného právneho záveru o aktívnej žalobnej legitímácii prevádzkovateľa distribučnej siete na uplatnenie nároku na náhradu škody podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike v prípade skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu upravenej v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „NS SR“) ako dovolacieho súdu sp. zn. 5Obdo/32/2018 z 29. novembra 2018, na ktoré odkázal a z ktorého vychádzal NS SR napr. aj v uznesení sp. zn. 3Obdo/49/2019 z 26. septembra 2019, v ktorých NS SR uviedol, že v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, vzniká prevádzkovateľovi distribučnej siete škoda, keďže dochádza k zmenšeniu jeho majetku o hodnotu odobratého množstva plynu žalovaným. Škodou, ktorú je prevádzkovateľ distribučnej siete oprávnený vymáhať, je škoda skutočná, t. j. spočívajúca v odstránení protizákonného stavu (oprava poškodenej plomby a súvisiace náklady), hodnota neoprávnene odobratého množstva zemného plynu, ako aj v nákladoch, ktoré žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete musí v súvislosti s neoprávneným

odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo. Pre prípad, kedy skutočnú škodu nie je možné určiť inými relevantnými prostriedkami, zákon splnomocnil príslušné ministerstvo, aby všeobecne záväzným právnym predpisom určilo náhradný spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Týmto právnym predpisom je vyhláška č. 449/2012 Z. z. (predtým vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 155/2005 Z. z.). Pre určenie skutočne spôsobenej škody v zmysle množstva odobratého plynu v prípade neoprávneného odberu plynu by prevádzkovateľ distribučnej siete musel poznať presné množstvo takto odobratého plynu. Podľa § 19 zákona o metrológii v znení účinnom do 30.06.2018 je možné určené meradlá používať na daný účel, len ak majú platné overenie, ak sa toto vyžaduje. Teda, záväzný (jednoznačný) údaj o spotrebe môže poskytnúť výlučne plynomer s platným overením. Na určenie množstva odobratého plynu tak nie je možné použiť údaj z meradla, na ktorom bola porušená plomba (overovacia/zabezpečovacia značka). Objektívnym a spoľahlivým podkladom, ktorý zákon o energetike v § 82 ods. 3 predpokladá (predtým obsahovo totožný § 59 ods. 3 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike), t. j. podkladom na základe ktorého by bolo možno presne zistiť odberateľom spotrebované množstvo plynu počas rozhodného obdobia (t. j. výšku skutočnej škody), nemôže byť ani údaj o spotrebe na odbernom mieste za predchádzajúce obdobie, keďže toto neznamena automaticky rovnaký odber za obdobie zisťované. Pokiaľ teda nie je možné určiť skutočne odobraté množstvo plynu v rozhodnom období spôsobom, ktorý neodporuje zákonu, a teda nemožno spoľahlivo určiť výšku skutočne spôsobenej škody v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je potrebné túto výšku určiť spôsobom ustanoveným zákonom, a to za použitia na to vypracovaného podzákonného predpisu, ktorý zároveň zohľadňuje existenciu konkrétnych spotrebičov nachádzajúcich sa v nehnuteľnosti, v ktorej k odberu plynu dochádzalo, a ich skutočnú spotrebu.

33. K totožným právnym záverom o aktívnej žalobnej legitimácii prevádzkovateľa distribučnej siete pri neoprávnenom odbere plynu podľa skutkovej podstaty upravenej v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike dospeli okrem dovolacieho súdu aj iné odvolacie súdy -napr. Krajský súd v Trnave v rozsudku sp. zn. 23Co/157/2019 z 27. apríla 2020, v rozsudku sp. zn. 26Co/164/2017 z 26. júna 2018, a pod.).

34. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci skutkovo ustálil, že žalovaný počas obdobia, za ktoré si žalobou uplatňuje nárok na náhradu škody zemný plyn odoberal, pričom táto skutočnosť nebola sporná. Ďalej súd prvej inštancie zo záverov znaleckého posudku č. 644/PL-2014 ustálil, že odber plynu bol na odbernom mieste žalobcu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo pôvodné označenie výrobcom odstránené a nahradené zabezpečením, ktoré bolo označené znakmi, ktoré sú nezhodné so znakmi označenia výrobcu a tieto neboli vytvorené kliešťami oprávnenými na zabezpečenie meradla. Súd prvej inštancie takto zistený skutkový stav správne právne posúdil ako neoprávnený odber plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike (v prvej z tam dvoch uvedených alternatív), teda ako odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii.

35. S poukazom na už vyššie uvedený opis distribúcie plynu je nutné potom uzavrieť, že škoda neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike v prejednávanej veci vznikla podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete tým, že plyn, ktorý bol reálne odobraný zo siete na predmetnom odbernom mieste a ktorý v sieti chýba, nemôže vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi. Toto právo vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi odobraný plyn zaniklo žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete porušením zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na určenom meradle, ktorým mal byť meraný odber plynu na odbernom mieste žalobcu. Náklady na tento plyn, odobratý na odbernom mieste žalobcu, ktorého odber bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a ktorý preto prevádzkovateľ distribučnej siete nemohol priradiť a vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi, znáša prevádzkovateľ distribučnej siete - tým mu vzniká škoda.

36. Z už uvedených dôvodov za skutkového stavu, aký je daný aj v prejednávanej veci - t. j. keď je skutkovo ustálené, že odberateľ odoberal plyn a že tento odber bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, sú splnené všetky zákonné podmienky na vznik zodpovednosti odberateľa za škodu spôsobenú podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike prevádzkovateľovi distribučnej siete neoprávneným odberom plynu podľa skutkovej podstaty upravenej v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike.

37. Takýto záver je aj v súlade a vychádza z ustálenej súdnej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu. NS SR napr. v uznesení sp. zn. 3Obdo/51/2017 z 22. marca 2018 zosummarizoval ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu v prípade neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike (predtým obsahovo totožné ustanovenie § 59 ods. 1 písm. d/ zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike) a výslovne uviedol, že ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (t. j. dopustil sa neoprávneného odberu plynu), vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť vzniknutú škodu vrátane ušlého zisku. Za splnenia týchto predpokladov nemožno skonštatovať, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie žiadneho z predpokladov zodpovednosti za škodu. Totožné právne závery NS SR konštatoval aj v uznesení sp. zn. 5Obdo/32/2018 z 29. novembra 2018, ktoré bolo publikované ako judikát R 45/2019 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

38. Uvedené znamená, že protiprávny úkon ako jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu zákon o energetike v § 82 ods. 1 písm. d) považuje neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V takom prípade je v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike rozhodujúce samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle. Pritom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu, ktoré sú spolu so zavineným konaním odberateľa plynu podstatné len z hľadiska naplnenia inej skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu, a to skutkovej podstaty upravenej v § 82 ods. 1 písm. c) zákona o energetike, podľa ktorej si však žalobca v prejednávanej veci neuplatnil svoj nárok. Druhým predpokladom zodpovednosti za škodu (vznikom škody), ktorý pristupuje k neoprávnenému odberu plynu ako protiprávnemu úkonu, je skutočnosť, že odberateľ plynu v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je potom príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu definovaným zákonom o energetike a vznikom škody. Tieto závery sú judikátorskými závermi vychádzajúcimi z už spomenutej ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu (napr. uznesenie sp. zn. 3Obdo/51/2017 z 22. marca 2018, publikované aj v časopise Zo súdnej praxe č. 5/2018; ďalej rozhodnutia NS SR vo veciach sp. zn. 2Obdo/32/2018 a sp. zn. 2Obdo/33/2018 - ktoré bolo vydané práve v prejednávanej veci a ktorým bol zrušený v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu).

39. Ak preto žalobca tvrdí a navrhne dôkazy preukazujúce z hľadiska práva na náhradu škody podľa § 82 ods. 2 v nadväznosti na § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike uvedené právne významné skutočnosti (t. j. že odberateľ odoberal plyn a že tento odber bol meraný určeným meradlom inter alia na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii), vyčerpal tým svoju povinnosť tvrdenia i dôkaznú povinnosť. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca v prejednávanej veci dôkazné bremeno preukázania vzniku jeho nároku na náhradu škody na už uvedenom právnom základe uniesol.

40. Z už uvedeného možno súčasne vyvodiť, že súčasťou dôkazného bremena žalobcu ako prevádzkovateľa distribučnej siete (a ani povinnosti tvrdenia) nie je povinnosť preukázať, že mal zakúpený vlastný plyn do siete na účel udržania rovnováhy v distribučnej sieti. Naviac, ako odvolací súd uviedol už vyššie, škoda prevádzkovateľovi distribučnej siete vzniká podľa § 82 ods. 2 v nadväznosti na § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike v zásade obchodne (obchodné vyvažovanie), teda tak, že plyn, ktorý bol neoprávnene odobraný zo siete na danom odbernom mieste a ktorý preto v sieti chýba, nemôže prevádzkovateľ distribučnej siete vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi, a preto náklady na tento plyn znáša prevádzkovateľ distribučnej siete. Nie každú nerovnováhu v distribučnej sieti musí teda prevádzkovateľ distribučnej siete vyrovnať len dodaním vlastného plynu (technické vyvažovanie).

41. Čo sa týka žalobcom v konaní predložených „Obchodných podmienok pre opakované dodávky plynu pre odberateľov plynu kategórie Malé podnikanie a organizácie (maloodber) s účinnosťou od 1. januára 2014 (okrem Malých podnikov)“, tak k týmto odvolací súd uvádza, že už súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku správne uviedol, že ustanovenia zmluvy o dodávke zemného plynu uzavretej medzi žalovaným a SPP, a. s. nie je možné aplikovať na žalobcom v tomto konaní uplatňovaný nárok, keď žalobca nebol zmluvnou stranou uvedenej zmluvy. Odvolací súd k tomu dopĺňa, že z uvedených obchodných podmienok (č. I. 175 a nasl. súdneho spisu, ich 1. časti obsahujúcej všeobecné ustanovenia a 14. časti obsahujúcej záverečné ustanovenia) jednoznačne vyplýva, že tieto

obchodné podmienky sú súčasťou (len) zmluvy o združenej dodávke plynu, ktorou sa dodávateľ, a to Slovenský plynárenský priemysel, a. s., sídlo Mlynské nivy 44/a, Bratislava, IČO: 35 815 256, zaväzuje zabezpečiť odberateľovi (teda žalobcovi) dodávku, distribúciu ako aj prepravu zemného plynu do jeho odberného miesta, vrátane ostatných regulovaných služieb a prevziať zodpovednosť za odchýlku. Podľa bodu 1.1. týchto obchodných podmienok sa pritom za zmluvu o združenej dodávke považuje aj zmluva o dodávke plynu, teda zmluva, ktorú žalovaný so Slovenským plynárenským priemyslom, a. s. uzatvoril dňa 12.07.2004. Zo záverečných ustanovení uvedených obchodných podmienok, obsiahnutých v bode 14., vyplýva, že zmluva, ktorej sú predmetné obchodné podmienky súčasťou, nadobúda platnosť a účinnosť dňom jej podpísania zmluvnými stranami.

42. Zo žiadneho ustanovenia obchodných podmienok nevyplýva, že by zmluvnou stranou zmluvy bol aj prevádzkovateľ distribučnej siete, teda subjekt SPP - distribúcia, a. s., ktorý je žalobcom v tejto prejednávanej veci. Z uvedeného je zjavné, že správne súd prvej inštancie uviedol, že nárok žalobcu uplatnený v prejednávanej veci nemožno akokoľvek posudzovať aj podľa uvedených obchodných podmienok subjektu odlišného od žalobcu, ktoré sú súčasťou zmluvy o združenej dodávke plynu (za ktorú sa v zmysle bodu 1.1. obchodných podmienok považuje aj zmluva o dodávke plynu), uzavretej medzi žalovaným a tretím subjektom (Slovenským plynárenským priemyslom, a. s.), keďže žalobca nebol zmluvnou stranou uvedenej zmluvy, a preto ho právny úkon inej osoby nemôže bez ďalšieho akokoľvek viazať - ak aj obchodné podmienky obsahujú ustanovenia, z ktorých by vyplývalo, že tretiemu subjektu mimo zmluvného vzťahu, ktorý upravujú, stanovujú práva alebo ukladajú povinnosti, nemalo by to z uvedeného dôvodu akékoľvek právne účinky vo vzťahu k tomuto tretiemu subjektu, stojacemu mimo zmluvného vzťahu. Z týchto dôvodov ani ustanovenie bodu 10.2. obchodných podmienok v prejednávanej veci nemožno aplikovať na nárok žalobcu uplatnený žalobou voči žalovanému. Nad rámec uvedeného odvolací súd ešte dopĺňa, že ak by aj zmluvnou stranou zmluvy o združenej dodávke plynu medzi Slovenským plynárenským priemyslom, a. s. a žalovaným bol aj žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete (čo v prejednávanej veci nie je) a vyjadril by súhlas s obchodnými podmienkami vydanými Slovenským plynárenským priemyslom, a. s., ktoré upravujú bližšie zmluvný vzťah založený zmluvou o združenej dodávke plynu, aplikáciu ustanovenia bodu 10.2. predmetných obchodných podmienok by s poukazom na bod 2.16. obchodných podmienok vylučovala kogentná právna úprava inštitútu neoprávneného odberu plynu obsiahnutá v § 82 zákona o energetike (ku kogentnému charakteru uvedenej právnej úpravy bližšie v bode 20. odôvodnenia).

43. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci nejde o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu - žalovaného v objekte, ktorý by bol domácnosťou, neprichádza do úvahy výpočet výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ani za prípadného splnenia ďalších v ustanovení § 82 ods. 4 zákona o energetike stanovených podmienok ako cena neoprávneného množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. V prejednávanej veci je preto z dôvodov už podrobne rozvedených vyššie, vychádzajúcich z ustálenej súdnej praxe (bod 32. odôvodnenia) potrebné výšku škody spôsobenej žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete žalovaným ako neoprávneným odberateľom plynu v rozhodnom období počítať s odkazom na § 82 ods. 3 zákona o energetike podľa vykonávacej vyhlášky č. 449/2012 Z. z., ktorú správne aplikoval aj súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku.

44. Z už uvedených dôvodov nie je dôvodný ani odvolací dôvod žalobcu spočívajúci v tom, že v danej veci je na výpočet škody, ktorá mala byť žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete, potrebné aplikovať ustanovenie bodu 10.2. uvedených obchodných podmienok (z hľadiska tohto konania) tretieho subjektu - Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. V prejednávanej veci preto výška škody spôsobenej žalobcovi tým, že žalovaný odoberal plyn meraný určený meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nemohla byť určená pomocou typového diagramu dodávky.

45. Žalovaný napokon posledný odvolací dôvod vecne vymedzil tým, že sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nevysporiadal s obranou žalovaného, že podnikanie prevádzkované v jednozmennej prevádzke a že kotlom Beretta umiestneným vo výrobných priestoroch žalobcu boli primárne vykurované výrobné a nie administratívne priestory žalovaného.

46. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, najmä z bodu 53. odôvodnenia jednoznačne vyplýva, prečo za denný počet hodín používania spotrebiča - kotla Beretta Idra Exclusive

považoval pre účely výpočtu výšky škody 16 hodín. Súd prvej inštancie k tomuto explicitne uviedol, že k uvedenému stanovenému počtu hodín používania uvedeného spotrebiča dospel aplikáciou § 1 ods. 5 písm. e) vyhlášky č. 449/2012 Z. z., ktorého aplikácia bola daná tým, že prevádzka žalovaného zahŕňala aj administratívne priestory. Z uvedeného odôvodnenia súdu prvej inštancie vyplýva, že aplikáciu ustanovenia § 1 ods. 5 písm. e) vyhlášky č. 449/2012 Z. z. založil na skutkovom zistení, ktoré vyplynulo z vykonaného dokazovania (keď bolo zistené, že prevádzka žalovaného, vykurovaná jedným kotlom, zahŕňala aj administratívne priestory, čo nepopiera žalovaný ani v odvolaní, len má za to, že primárne boli vykurované výrobné priestory) a v nadväznosti na toto zistenie správne aplikoval už uvedené ustanovenie § 1 ods. 5 písm. e) vyhlášky č. 449/2012 Z. z.

47. Ustanovenie § 1 ods. 5 písm. e) vyhlášky č. 449/2012 Z. z. je potrebné aplikovať na určenie denného počtu hodín používania plynového spotrebiča (ako jedného z určujúcich údajov pre výpočet množstva neoprávneného odobratého množstva plynu, ktorého vzorec ustanovuje § 1 ods. 3 vyhlášky č. 449/2012 Z. z.) vždy, ak k neoprávnenému odberu plynu dochádzalo v objekte, ktorý nie je určený na trvalé bývanie a plyn je tu používaný na výrobné účely, technologické účely, v súvislosti s poskytovaním služieb či predajom tovarov alebo na iné účely a ak daný objekt je súčasne využívaný aj ako administratívny priestor. V tomto prípade vyhláška č. 449/2012 Z. z. kogentne ustanovuje, že za denný počet hodín používania plynového spotrebiča sa považuje 16 hodín denne.

48. V prípade, ak objekt, v ktorom dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu, nie je určený na trvalé bývanie a plyn je tu používaný na výrobné účely, technologické účely, v súvislosti s poskytovaním služieb či predajom tovarov alebo na iné účely, využívaný aj ako administratívny priestor, sú bez ďalšieho splnené podmienky na aplikáciu ustanovenia § 1 ods. 5 písm. e) vyhlášky č. 449/2012 Z. z., podľa ktorej sa za denný počet hodín používania plynového spotrebiča považuje 16 hodín, a to bez významu tej skutočnosti, či je prevádzka v takomto administratívnom priestore jednozmenná, dvojjzenná či trojjzenná (táto skutočnosť je relevantná len vtedy, ak je objekt, v ktorom dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu len výrobnou prevádzkou alebo technologickým objektom, a to s poukazom na § 1 ods. 5 písm. a/ vyhlášky č. 449/2012 Z. z.). Vyhláška č. 449/2012 Z. z. neumožňuje v prípade, ak v objekte, v ktorom dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu a ktorý nie je určený na trvalé bývanie a plyn je tu používaný na výrobné účely, technologické účely, v súvislosti s poskytovaním služieb či predajom tovarov alebo na iné účely, sa nachádzajú viaceré druhy priestorov či prevádzok, vymedzených v jednotlivých písmenách § 1 ods. 5 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. použiť tú, ktorá je pre subjekt zodpovedný za vzniknutú škodu najvýhodnejšia. Vyhláška č. 449/2012 Z. z. neustanovuje v § 1 ani možnosť v takýchto prípadoch počítať denný počet hodín používania plynového spotrebiča pomerne, podľa rozsahu, v akom jednotlivé priestory či prevádzky vymedzené v jednotlivých písmenách § 1 ods. 5 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. tvoria daný objekt.

49. Odvolací súd takýto výklad vyhlášky č. 449/2012 Z. z. považuje za výklad sledujúci práve jej kompenzačný účel (keď náhrada škody podľa § 82 ods. 2, ods. 3 zákona o energetike má plniť kompenzačnú, nie sankčnú funkciu - k tomu uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej aj len „ÚS SR“, sp. zn. IV. ÚS 137/2018 zo 14. februára 2018). Jednotlivé činitele vymedzené v § 1 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. sú logické, zodpovedajúce životnej realite, a teda založené na racionálnej úvahe primerane zodpovedajúcej kompenzačnému účelu noriem obsiahnutých v § 1 uvedenej vyhlášky.

50. S poukazom na ustanovenie § 1 ods. 11 vyhlášky č. 449/2012 Z. z., podľa ktorého sa výpočet podľa § 1 ods. 3 až 10 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. vykonáva osobitne pre každý plynový spotrebič. Preto len v prípade, ak by v objekte žalovaného bolo viac plynových spotrebičov - kotlov, z ktorých jeden by vykuroval len výrobnú prevádzku pri jednozmennej prevádzke a druhý len administratívne priestory, uplatnil by sa vo vzťahu ku každému z nich pri výpočte spôsobenej škody odlišný denný počet hodín používania plynového spotrebiča, a to podľa § 1 ods. 5 vyhlášky č. 449/2012 Z. z.

51. K uvedenému odvolací súd pre úplnosť napokon opätovne dopĺňa, že v danej veci boli splnené podmienky na stanovenie výpočtu škody spôsobenej žalobcovi podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike v spojení s vykonávacou vyhláškou č. 449/2012 Z. z., keďže nebolo možné vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Takýmto objektívnym a spoľahlivým podkladom v zmysle § 82 ods. 3 zákona o energetike mohol byť len záväzný údaj o spotrebe plynu zistený z plynomeru s platným overením (§ 19 zákona o metrológii v znení účinnom do 30.06.2018). Na určenie odobratého množstva plynu nie je možné použiť údaj z určeného meradla plynu, na ktorom

bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (§ 19 ods. 1 zákona o metrológii v znení účinnom do 30.06.2018) (k tomu aj uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/32/2018 z 29. novembra 2018).

52. Zo všetkých už uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody, ktorými žalovaný odôvodnil podané odvolanie proti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie nie sú dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie (v znení opravného uznesenia) je v I. výroku vecne správny. Odvolací súd preto tento výrok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

53. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku, v ktorom žalobu vo zvyšku zamietol (t. j. v sume 5.837,50 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia) napadol odvolaním žalobca, avšak len v rozsahu zamietnutia žaloby čo do zamietnutia žaloby v sume 1.215,42 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia. Táto suma, v ktorej proti zamietnutiu žaloby podal žalobca odvolanie, pozostáva zo sumy vo výške 131,20 eura s uvedeným príslušenstvom, ktorú tvorili náklady žalobcu spojené so zaistením neoprávneného odberu plynu a vo zvyšku (t. j. v sume 1.215,42 eura s uvedeným príslušenstvom) zo sumy spôsobenej škody za neoprávnený odber plynu, o ktorú viac mal podľa žalobcu súd prvej inštancie jeho žalobe vyhovieť, ak by vychádzal z vykonaného dokazovania.

54. Čo sa týka uvedenej sumy 131,20 eura s príslušenstvom, súd prvej inštancie v tejto časti žalobu zamietol s odôvodnením, že žalobca nepreukázal v tejto sume vznik nákladov, ktoré mu mali vzniknúť. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie ako správnym stotožňuje. Žalobca navyše po prvý krát až v odvolaní uvádza konkrétne skutkové tvrdenia, ktoré majú tvoriť jeho náklady spojené so zaistením neoprávneného odberu plynu. Do podania odvolania žalobca tieto náklady nijakým spôsobom ani len bližšie nešpecifikoval, nie to ešte dôkazmi preukázal ich vynaloženie. Uvádzanie skutkových tvrdení je jedným z prostriedkov procesného útoku (§ 149 CSP), ktorý v odvolacom konaní možno uplatniť len za podmienky ustanovenej v § 366 CSP, upravujúceho inštitút novôt v odvolacom konaní. Keďže tento prostriedok procesného útoku (skutkové tvrdenia) sa netýka v prejednávanej veci skutočností vymedzených v § 366 písm. a) až c) CSP (nemajú preukázať že v konaní došlo k inej vade konania - teda napr. že vypočutý svedok bol nesprávne poučený, a rovnako sa netýkajú procesných podmienok či vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu), je v odvolacom konaní prípustný len za naplnenia podmienok stanovených v § 366 písm. d) CSP - teda ak ich žalobca ako odvolateľ nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (teda do skončenia konania na súde prvej inštancie, ktoré končí okrem iného vyhlásením rozsudku). Už z hľadiska samotnej povahy predmetných skutkových tvrdení uvedených v odvolaní vyplýva, že nie sú takej povahy, že by ich existencia nemohla byť žalobcovi známa už v priebehu konania na súde prvej inštancie (odhliadnuc na tomto mieste od toho, že je povinnosťou žalobcu tvrdiť a preukázať odvolaciemu súdu, že tieto skutkové tvrdenia ako prostriedok procesného útoku nemohol bez svojej viny uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, čo žalobca nesplnil). Ak si žalobca uplatnil v rámci nároku na náhradu škody aj nárok na zaplatenie sumy 131,20 eura ako nákladov spojených so zaistením neoprávneného odberu, je zrejmé, že už v podanej žalobe mohol tieto konkrétne špecifikovať a ich vynaloženie dôkazmi preukázať. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolateľ mohol dané skutkové tvrdenia ako prostriedok procesného útoku uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie.

55. V prejednávanej veci tak nebola splnená žiadna z podmienok ustanovených v § 366 CSP, výlučne za naplnenia ktorej možno v odvolaní použiť (nové) skutkové tvrdenia ako jeden z prostriedkov procesného útoku žalobcu. Keďže tieto podmienky v prejednávanej veci neboli splnené, odvolací súd na ne v odvolacom konaní ani nemohol akokoľvek prihliadať.

56. Nad rámec uvedeného pre úplnosť odvolací súd dopĺňa, že samotná skutočnosť, že nie je v schopnostiach žalobcu uniesť dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu nákladov, ním označených ako „náklady spojené so zaistením neoprávneného odberu plynu“, nemôže mať za následok ich priznanie žalobcovi v civilnom sporovom konaní, stavanom na procesnej povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať podstatné a rozhodujúce skutočnosti, z ktorých odvodzuje svoj uplatnený nárok. Preto, ak žalobca vo vzťahu k určitému uplatnenému nároku tento riadne skutkovo nešpecifikuje a dôkazmi nepreukáže, nemožno ho priznať.

57. Súd prvej inštancie pritom správne priznal žalobcovi v I. žalobe v časti vyhovujúcom výroku rozsudku aj náklady spočívajúce v odstránení protizákonného stavu (teda oprava poškodenej plomby v nadväznosti na overenie plynomeru) ako aj náklady, ktoré žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej

siete musel v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo (náklady na vypracovanie znaleckého posudku), ktorých vznik v celkovej výške 74,71 eura aj riadne preukázal. Vo vzťahu k žalobcom niektorým špecifikovaným položkám (ako napr. náklady a poštové a balné súvisiace s komunikáciou so žalovaným, náklady na prácu odborných zamestnancov, vyhotovenie príslušných účtovných dokladov a pod.) nie je navyiac bez ďalšieho ani zrejmé, že ide o náklady, ktoré žalobca musel vynaložiť v súvislosti s neoprávneným odberom plynu žalovaným a ktoré by inak nevznikli, keďže ak tieto činnosti vykonávajú zamestnanci žalobcu a žalobca má povinnosť vyplývajúcu z pracovnoprávných predpisov týchto zamestnancov odmeňovať a túto by mal aj vtedy, ak by žalovaný neoprávnené plyn neodobral, nemožno daný výdavok považovať za taký, ktorý by žalobcovi v prípade, ak by žalovaný neoprávnené plyn neodobral, nevznikol.

58. Z uvedených dôvodov, predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že na skutkové tvrdenia, ktorými žalobca v odvolaní po prvý krát vôbec špecifikuje z čoho pozostáva suma 131,20 eura, ktorú si uplatnil ako „náklady spojené so zaistením neoprávneného odberu plynu“ (a to popri konkretizovaných a preukázaných nákladoch na vypracovanie znaleckého posudku, overenie plynomeru a opravu plynomeru, ktoré súd prvej inštancie ako súčasť I. výroku rozsudku žalobcovi priznal) nemožno v odvolacom konaní ani prihládnuť (§ 366 CSP), odvolací súd dospel k záveru, že aj II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu, v ktorom žalobu žalobcu zamietol v sume 131,20 eura s príslušenstvom je vecne správny.

59. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil aj II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu (zamietnutia) sumy 131,20 eura s príslušenstvom.

60. Čo sa však týka zamietnutia žaloby v sume 1.215,42 eura s príslušenstvom (pozostávajúcim z úroku z omeškania vo výške 9,05 % ročne od 22.11.2014 do zaplatenia), v tejto časti odvolací súd zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

61. Zo žaloby žalobcu a jej príloh, ako aj z ostatných vyjadrení žalobcu, urobených počas konania, vyplýva, že v žalobe sa domáhal zaplatenia sumy spolu 11.618,51 eura s príslušenstvom (pozostávajúcim z 9,05 % úroku z omeškania ročne od 22.11.2014 až do zaplatenia), z ktorej istinu vo výške 11.412,60 eura tvorila výška náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (zvyšok istiny tvorili tvrdené súvisiace náklady). Pri výpočte škody (na ktorý žalobca v žalobe odkázal a k žalobe ho aj pripojil) žalobca vychádzal z toho, že v objekte žalovaného, v ktorom dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu sa nachádzajú 2 plynové kotle Beretta Idra Exclusive s hodinovým príkonom 2,77 m³/hod.

62. Z dokazovania, tak ako je popísané v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, vyplynulo, že z dvoch kotlov, ktoré sa skutočne nachádzali v objekte žalovaného, v ktorom dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu, bol v rozhodnom období zapojený len jeden, ktorého najväčší hodinový príkon, zistený z návodu k montáži a obsluhu plynového kotla Beretta Idra Exclusive, bol 3,36 m³/hod.

63. Reagujúc na takto vykonané dokazovanie žalobca na poslednom pojednávaní (pred vyhlásením rozsudku), uskutočnenom dňa 02.12.2019 v rámci svojho vyjadrenia uviedol, že ak sa súd (prvej inštancie) stotožní s obranou žalovaného o nefunkčnosti menej výkonného kotla, ktorý sa v jeho objekte nachádzal, predkladá vyúčtovanie škody pre tento prípad vo výške 7.127,63 eura, z ktorej samotná výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu tvorila suma 6.921,72 eura, vypočítaná pri jednom plynovom spotrebiči v objekte žalovaného, a to plynovom kotle Beretta Idra Exclusive s hodinovým príkonom 3,36 m³/hod.

64. Súd prvej inštancie v bode 42. odôvodnenia rozsudku explicitne uviedol, že z návodu k montáži a obsluhu plynového kotla Beretta Idra Exclusive vyplýva spotreba plynu 2,82 - 3,36 m³/h. V bode 53. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie následne uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že v rozhodnom období bol na predmetnom odbernom mieste žalovaného v prevádzke iba jeden plynový kotol, čím aj škoda uplatnená žalobcom mala byť vyčíslená v jednej polovici uplatnenej výšky a že pre účely výpočtu škody bol žalobcom použitý príkon kotla 2,77 m³/h. V bode 54. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca vyčíslil škodu pri počte dvoch kusov kotlov Beretta Idra Exclusive, pri hodinovom príkone každého z nich 2,77 m³, celkovej spotrebe 5,54 m³/hod., pri dennom počte používania 16 hodín, počte dní neoprávneného odberu zemného plynu 348 dní, spolu v sume 11.412,60 eura, z čoho polovica pri prevádzke len jedného kotla predstavuje sumu 5.706,30 eura, ktorú

sumu súd uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi z titulu vzniknutej škody neoprávneným odberom plynu a vo zvyšku nad sumu 5.706,30 eura, preto v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

65. Odvolací súd v nadväznosti na uvedené uvádza, že v prvom rade nepovažuje rozsudok súdu prvej inštancie v tejto relevantnej časti za dostatočne odôvodnený a preskúmateľný. Opätovne je nutné poukázať na to, že žalobca sa žalobou počas celého konania domáhal voči žalovanému náhrady škody, spôsobenej tým, že žalovaný neoprávnenne odoberal plyn určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ktorú vo vzťahu k samotnému neoprávnenému odberu vyčíslil v sume 11.412,60 eura (vo vzťahu ku ktorej si v žalobe uplatnil aj vymedzené príslušenstvo). Skutkovo žalobca svoj nárok už v žalobe odôvodnil tým, že žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete vznikla škoda neoprávneným odberom plynu žalovaným, spočívajúcim v tom, že odoberaný plyn bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom tento si uplatňoval za obdobie od 19.07.2013 do 01.07.2014 (rozhodné obdobie). Tento skutkový základ (tvorený tými skutkovými tvrdeniami, ktorými je tvorená jeho povinnosť tvrdenia i dôkazná povinnosť - k tomu bod 39. v nadväznosti na bod 38. odôvodnenia) žalobou uplatneného nároku žalobca počas celého konania nemenil. Pri samotnom vyčíslení nároku v žalobe žalobca vychádzal zo skutkových predpokladov spočívajúcich v tom, že v objekte žalovaného sa nachádzali dva plynové kotle, a pri výpočte škody vychádzal z ich hodinového príkonu 2,77 m³/hod.

66. Samotný súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním však zistil, že v rozhodnom období bol na predmetnom odbernom mieste žalovaného v prevádzke len jeden plynový kotol, ktorého najväčší hodinový príkon bol 3,36 m³/hod. Skutočnosť, že v danom objekte žalovaného bol v prevádzke len jeden z dvoch tam umiestnených plynových kotlov správne súd prvej inštancie zohľadnil pri výpočte škody spôsobenej žalobcovi neoprávneným odberom plynu. Avšak, z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, prečo pri výpočte škody za samotný neoprávnený odber plynu, ktorý je kogentne upravený vo vyhláske č. 449/2012 Z. z. v nadväznosti na rovnako kogentné ustanovenie § 82 ods. 3 zákona o energetike, už súd prvej inštancie nezohľadnil dokazovaním zistený najväčší hodinový príkon uvedeného prevádzkovaného plynového kotla v objekte žalovaného - teda príkon 3,36 m³/hod., ale bez ďalšieho (v tom zmysle, že bez toho, aby vedel, že pri výpočte škody s takouto hodnotou najvyššieho hodinového príkonu by bol prekročený žalobný návrh alebo že by neboli pochybnosti o tom, že žalobca si vo vzťahu k danému plynovému spotrebiču neuplatňuje nárok na náhradu škody v rozsahu, o aký by sa navýšila v prípade, ak by sa vychádzalo z dokazovaním zisteného vyššieho najvyššieho hodinového príkonu) vychádzal z toho, že najväčším hodinovým príkonom je ten, ktorý uviedol žalobca ešte vo vyčíslení škody pripojenom k žalobe, teda z príkonu 2,77 m³/hod. (v ktorom však vychádzal z toho, že u žalovaného sú dve, nielen jedno plynové zariadenie, ktoré neoprávnenne odoberalo plyn).

67. Tento nedostatok odôvodnenia je o to významnejší, že žalobca v celom konaní neurobil žiadny hmotnoprávny a ani procesnoprávny úkon, z ktorého by bolo možné akokoľvek vyvodiť, že si z titulu nároku na náhradu škody, ktorý mu mal vzniknúť v dôsledku neoprávneného odberu plynu žalovaným v rozhodnom období, spočívajúcim v tom, že žalovaný odoberal plyn meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, uplatňuje vo vzťahu k samotnej vzniknutej škode sumu nižšiu ako 11.412,60 eura, uvedenú už v žalobe (a rovnako tak že vo vzťahu k zložke náhrady škody, pozostávajúcej zo súvisiacich nákladov, si uplatňuje sumu nižšiu ako 205,91 eura) a neskôr v priebehu konania nezmenenú (či už v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby alebo zmenou žaloby v zmysle jej kvantitatívneho rozšírenia). Žalobca teda počas celého konania neurobil žiadny úkon, z ktorého by vyplývalo, že v prípade, ak by bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že sa v objekte žalovaného, v ktorom dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu, nachádza v prevádzke len jeden z dvoch plynových spotrebičov (t. j. z počtu, z ktorého vychádzal pri výpočte škody), uplatňuje si žalobou vo vzťahu ku každému z nich len polovicu uvedenej sumy (t. j. polovicu sumy 11.412,60 eura), bez ohľadu na jeho dokazovaním zistený vyšší najvyšší hodinový príkon.

68. Prejednávaná vec je navyše špecifická v tomto ohľade tým, že žalobca na poslednom pojednávaní (pred pojednávaním, na ktorom došlo len k vyhláseniu rozsudku) výslovne uviedol, že v prípade, ak súd bude mať za preukázané, že v objekte žalovaného sa nachádzal v rozhodnom období len jeden plynový spotrebič, ktorým bol neoprávnenne odoberaný plyn, žiada pri výpočte škody vychádzať z dokazovaním zisteného najvyššieho hodinového príkonu 3,36 m³/hod. Takúto jednoznačnú vôľu žalobcu bolo možné vyvodiť navyše implicitne už z toho, že to bol práve žalobca, ktorý predložil súdu prvej inštancie listinný

dôkaz preukazujúci, že tento plynový spotrebič (kotol Beretta Idra Exclusive) mal najvyšší hodinový príkon vyšší, než z ktorého pôvodne vychádzal žalobca v žalobe.

69. Zohľadniac tieto špecifiká prejednávanej veci, súd prvej inštancie dostatočne neobjasnil, z čoho vyvodil, že aj v prípade, ak súd dospeje k skutkovému záveru, že v objekte žalovaného sa nachádza menej plynových spotrebičov než je počet, z akého vychádzal žalobca pri výpočte škody (ktorá skutočnosť znižuje výšku škody počítanej podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike v spojení s vyhláškou č. 449/2012 Z. z.), si žalobca vo vzťahu k plynovému spotrebiču, ktorý bol v predmetnom objekte žalovaného aj podľa vykonaného dokazovania v rozhodnom období v prevádzke, neuplatňuje škodu v celej výške, vypočítanej podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z., teda vychádzajúcej z dokazovaním zisteného najvyššieho hodinového príkonu plynového spotrebiča, pokiaľ táto nepresahuje sumu uvedenú v žalobe, resp. žalobnom návrhu, ktorou je súd viazaný (§ 216 ods. 1 CSP).

70. K uvedenému (aj z hľadiska postupu súdu prvej inštancie, ktorý bude nasledovať po vrátení veci v danej časti na ďalšie konanie) je potrebné doplniť, že ak súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že v objekte žalovaného, v ktorom dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu, bol v prevádzke len jeden kotol a že tento má vyšší najvyšší hodinový príkon (v porovnaní s tým, z čoho vychádzal žalobca pri výpočte škody v žalobe), mal škodu za samotný neoprávnený odber plynu vypočítať podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike v spojení s vykonávacou vyhláškou č. 449/2012 Z. z., ktorá spôsob výpočtu výšky škody za neoprávnený odber plynu stanovuje kogentným spôsobom, pričom konkrétny výpočet ustanovuje v § 1 - teda výšku škody mal vypočítať s použitím takých premenných, aké vzišli z vykonaného dokazovania. Teda, súd prvej inštancie mal vychádzať z toho, že v objekte žalovaného sa nachádzal len jeden plynový spotrebič (a teda len vo vzťahu k nemu podľa § 1 ods. 10 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. aplikovať spôsob výpočtu stanovený v odsekoch 3 až 10) a z dokazovaním zisteného najvyššieho hodinového príkonu daného spotrebiča v m³/hod. Až v prípade, ak by takto vypočítaná škoda za neoprávnený odber plynu bola vyššia ako 11.412,60 eura, ktorú si žalobca v žalobe za túto zložku škody uplatnil, prichádzalo by do úvahy zníženie priznaného plnenia do výšky v žalobe uplatneného rozsahu 11.412,60 eura s poukazom na viazanosť žalobným petitom (§ 216 ods. 1 CSP). Bez toho, aby súd prvej inštancie takto postupoval, je zníženie najvyššieho hodinového príkonu predmetného plynového spotrebiča, nachádzajúceho sa v objekte žalovaného, kde dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu, z hodnoty zistenej vykonaným dokazovaním (3,36 m³/hod.) na nižšiu hodnotu (2,77 m³/hod.), predčasné a nepripustné, a to s poukazom na skutočnosť, že najvyšší hodinový príkon plynového spotrebiča je podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. jedným z činiteľov výpočtu množstva neoprávnenne odobratého plynu - teda jeho zníženie má v konečnom dôsledku za následok zníženie škody spôsobenej neoprávnenne odobratým plynom (§ 1 ods. 1, ods. 3 vyhlášky č. 449/2012 Z. z.).

71. Pred vypočítaním škody podľa kogentnej právnej úpravy obsiahnutej vo vyhláške č. 449/2012 Z. z. v nadväznosti na § 82 ods. 3 zákona o energetike nemožno znižovať jednotlivé premenné, z ktorých sa podľa § 1 ods. 3 v spojení s ods. 1 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. počíta škoda spôsobená neoprávneným odberom plynu, pretože až po jeho výpočte možno porovnaním takto vypočítanej výšky škody, na ktorej náhradu má žalobca podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike nárok, so sumou uplatnenou na tomto právnom základe v žalobe, zistiť, či si žalobca uplatňuje v žalobe nižší nárok, než aký mu vyplýva z hmotného práva.

72. Reagujúc na argumentáciu žalovaného uvedenú v jeho vyjadrení k odvolaniu žalobcu odvolací súd, v ktorej žalovaný uviedol, že pokiaľ žalobca argumentoval vyššou spotrebou zemného plynu u jedného z dvoch kotlov oproti tej, ktorú uplatnil v žalobe, mohol tento nárok na zaplatenie sumy 1.346,62 eura s príslušenstvom uplatniť zmenou žaloby, dopĺňa, že táto v prejednávanej veci neobstojí.

73. Procesnoprávny inštitút zmeny žaloby je upravený v § 139 až 143 CSP, pričom samotný pojem zmena žaloby je normatívne upravený v § 140 CSP a zodpovedá dovtedajším záverom právnej vedy a judikatúry. Zmenou žaloby je i/ kvantitatívna zmena - teda návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo, ii/ kvalitatívna zmena - teda návrh, ktorým sa uplatňuje iné právo a iii/ podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností uvedených v žalobe. O žiadny z týchto prípadov v prejednávanej veci však nejde.

74. V prvom rade je potrebné opätovne upriamiť pozornosť na to, čo sú v prejednávanej veci podstatné skutkové tvrdenia a aké právo žalobca žalobou uplatňuje.

75. Civilná procesnoprávna doktrína ako aj judikatúra za rozhodujúce skutočnosti považuje údaje, ktoré sú nevyhnutné na to, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť. Žalobca musí v žalobe uviesť také skutočnosti, ktorými opíše skutok, na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu, teda vymedziť predmet konania po skutkovej stránke. Postačí pritom, aby v žalobe opísal aspoň také rozhodujúce skutočnosti, ktorými je vymedzený predmet po skutkovej stránke (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016 - ďalej len „Veľký komentár k CSP“, k § 132 CSP).

76. Okruh skutočností, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie práva na náhradu škody, ktorého právny základ je ustanovený v § 82 ods. 2 zákona o energetike (v nadväznosti na skutkové podstaty vymedzené v § 82 ods. 1 zákona o energetike) úzko súvisí s povinnosťou tvrdenia žalobcu, keď je povinnosťou žalobcu uviesť všetky pre vec rozhodujúce skutočnosti. Ako odvolací súd uviedol v inej časti tohto odôvodnenia, rozhodujúcimi skutočnosťami, vo vzťahu ku ktorým musí žalobca splniť povinnosť tvrdenia (a uniesť aj dôkazné bremeno) sú v prípade uplatnenia práva na náhradu škody podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike z dôvodu neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike tie, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn, a to určeným meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii, v dôsledku čoho žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete vznikla škoda (k tomu v podrobnostiach bod 37. až 39. odôvodnenia a tam uvedená judikatúra). Dostatočne konkrétne skutkové tvrdenia v tomto smere pritom žalobca v žalobe uviedol a splnil si svoju povinnosť tvrdenia i dôkaznú povinnosť. Žalobca teda v žalobe uviedol dostatočne konkrétne všetky pre vec rozhodujúce skutočnosti, keď uviedol, že žalovaný v konkretizovanom časovom období odoberal plyn, a to určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a k samotnému výpočtu výšky škody uviedol, z čoho vychádzal pri ich výpočte (z akého počtu akých plynových spotrebičov a z akého ich hodinového príkonu vychádzal), rovnako z čoho podľa žalobcu pozostávajú tzv. súvisiace náklady a v akej sú výške. Rovnako tak žalobca špecifikoval, aký nárok si na základe tohto skutkového stavu uplatňuje - a to nárok na náhradu škody. Takýto skutkový základ bol dostatočne individualizovaný pre to, aby súd vedel o uplatnenom nároku meritórne rozhodnúť.

77. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca škodu vyčíslil vo vzťahu k dvom z plynových spotrebičov, pričom len jeden z nich bol v objekte žalovaného, v ktorom dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu, v prevádzke, avšak súčasne, že vo vzťahu k tomu plynovému spotrebiču, ktorý v prevádzke bol, je jeho najvyšší hodinový príkon vyšší než uplatnil žalobca vo výpočte škody. Tieto skutočnosti (počet plynových spotrebičov v objekte a hodnota ich najvyššieho hodinového príkonu) sú z hľadiska účelu výpočtu škody, kogentne upraveného vo vyhláške č. 449/2012 Z. z., ktorú bolo potrebné v danej veci podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike aplikovať, významné pri výpočte výšky škody za množstvo neoprávnene odobratého množstva plynu.

78. Žalobca v žalobe jednoznačne skutkovo vymedzil svoj nárok tým, že mu vznikla škoda neoprávneným odberom plynu žalovaným, spôsobeným odberom meranom určeným meradlom s porušením zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii a tento vyčíslil v časti, v ktorej sa domáha náhrady za samotné neoprávnené odobraté množstvo plynu v sume 11.412,60 eura. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že skutkové okolnosti, ktoré mali vplyv na výpočet škody, sú iné oproti tým, z ktorých vychádzal žalobca pri výpočte škody (a to v množstve plynových spotrebičov v objekte žalovaného a v hodnote ich najvyššieho hodinového príkonu) - teda vykonaným dokazovaním došlo k ich spresneniu. Pokiaľ si žalobca na tom skutkovom základe, ktorý uviedol v žalobe - teda že mu bola spôsobená škoda neoprávneným odberom plynu žalovaným v rozhodnom období nechcel uplatňovať v konaní vyšší nárok na náhradu škody za neoprávnené odobraté množstvo plynu ako 11.412,60 eura, nebolo na to, aby bolo pri výpočte škody vychádzané zo skutkových záverov, ktoré vzišli z vykonaného dokazovania (teda o nižšom množstve plynových spotrebičov a súčasne ale o vyššom najvyššom hodinovom príkone toho plynového spotrebiča, ktorý bol v objekte žalovaného v prevádzke) potrebné meniť žalobu. Žalobca sa totiž ani po vykonanom dokazovaní nedomáhal ani vyššieho nároku na náhradu škody za samotné neoprávnené odobraté množstvo plynu ako uviedol v žalobe (11.412,60 eura) a ani iného práva (stále sa domáhal práva na náhradu škody zo skutkových dôvodov, vymedzených v žalobe, vo vzťahu ku ktorým mal aj povinnosť tvrdenia).

79. Rovnako nedošlo v konaní k žiadnej zmene ani doplneniu rozhodujúcich skutočností uvedených v žalobe. Žalobca nezmenil žiadnu skutočnosť, ktorá by bola rozhodná z hľadiska samotného posúdenia skutkovo žalobcom vymedzeného nároku (nezmenil žiadne zo skutkových tvrdení, podstatných pre hmotnoprávne posúdenie nároku - nezmenil a ani nedoplnil tak vyjadrenie o tom, že žalovaný v časovo presne vymedzenom období neoprávnene odoberal plyn a to určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii). To, že došlo k spresneniu skutkových okolností, významných pre samotný výpočet škody za množstvo neoprávnene odobratého množstva plynu na základe vykonaného dokazovania, nie je zmenou žaloby z hľadiska doplnenia či zmeny rozhodujúcich skutkových tvrdení. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na závery civilnoprocesnej doktríny, ktorá vo vzťahu k podstatnej zmene alebo doplneniu rozhodujúcich skutočností tvrdí, že prekročením návrhu a porušením dispozičného princípu by bolo priznanie iného plnenia, ako toho, ktoré žalobca v žalobnom petíte požadoval, alebo priznanie plnenia na základe iného skutkového stavu, ako toho, ktorý tvrdil žalobca v žalobe a bol predmetom dokazovania v súdnom konaní (tu odvolací súd zdôrazňuje, že predmetom dokazovania bol práve, a to na návrh žalobcu, najvyšší hodinový príkon plynového spotrebiča, ktorý bol v objekte žalovaného v prevádzke, a to za účelom výpočtu spôsobenej škody). Za zmenu nemožno považovať ani doplnenie alebo spresnenie skutkového stavu (Veľký komentár k CSP, k § 140).

80. Z týchto dôvodov pokiaľ žalobca chcel, aby súd pri výpočte škody, ktorú mu žalovaný spôsobil neoprávneným odberom plynu, vychádzal z dokazovaním zisteného najvyššieho hodinového príkonu (a za tým účelom bol na návrh žalobcu aj vykonaný listinný dôkaz) a súčasne, aby súd neprekročil jeho žalobný návrh, obsiahnutý v žalobe, podľa ktorého za samotné množstvo neoprávnene odobratého plynu požadoval priznať sumu 11.412,60 eura, nebol povinný akokoľvek meniť žalobu.

81. Záverom tejto časti odvolací súd uvádza, že jeho odkaz na rozsudok NS SR sp. zn. 1 M Obdo V 19/2007 z 31. júla 2008 je absolútne nenáležitý, bez súvisu s prejednávanou vecou. Vo veci vedenej na NS SR sa totiž žalobca v žalobe domáhal voči žalovanému zaplata zmluvnej pokuty na takom skutkovom základe, že žalovaný porušil zmluvu o podnájme tým, že od nej odstúpil pred uplynutím dohodnutej doby trvania nájmu 10 rokov, a to vo výške 50 % z hodnoty ceny nájmu, ktorú by bol povinný uhradiť odo dňa odstúpenia od zmluvy až do doby uplynutia dohodnutej 10-ročnej lehoty. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že žalovaný v rozpore s čl. 9 zmluvy jednostranne odstúpil od nájmovej zmluvy, a to na základe písomnej výpovede z 30.12.1998. V texte žaloby nie je žiadna zmienka o tom, že žalovaný nezaplatil riadne a včas nájmné. Počas konania však v uvedenej veci žalobca začal uvádzať úplne iné skutkové okolnosti, z ktorých uplatňoval svoj nárok na zmluvnú pokutu, keď začal uvádzať, že nárok na zmluvnú pokutu si uplatňuje na skutkovom základe, že žalovaný riadne a včas nezaplatil fakturované nájmné. V danej veci teda žalobca úplne zmenil v priebehu konania skutkový dej, z ktorého odvodzuje uplatňovaný nárok a takáto zmena je zmenou žaloby.

82. V tejto odvolacím súdom prejednávanej veci však k žiadnej zmene skutkového základu v jeho podstatných okolnostiach nedošlo, keď žalobca si v žalobe a následne aj počas celého konania uplatňuje nemanie nárok na náhradu škody, ktorú mu žalovaný mal spôsobiť neoprávneným odberom plynu v časovo ohraničenom rozhodnom období, a to tým, že plyn odoberal určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii.

83. Už uvedenou absenciou náležitého odôvodnenia pre prejednanú vec podstatných skutkových a od toho odvíjajúcich sa aj právnych otázok (bod 69. odôvodnenia) znemožnil súd prvej inštancie v danej odvolaní napadnutej časti rozsudku svojím nesprávnym procesným postupom žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

84. Len dostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (ktoré dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia a reaguje na všetky vo veci podstatné argumenty strán) môže byť presvedčivé, pričom presvedčivosť odôvodnenia rozsudku musí byť imanentnou vlastnosťou rozsudku, čo je normatívne vyjadrené v § 220 ods. 2 veta posledná CSP. Dostatočné a presvedčivé odôvodnenie je významné predovšetkým preto, aby sa sporové strany mohli domôcť svojich práv na odvolacom súde - ak nie je tento predpoklad splnený (t. j. ak rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je preskúmateľné pre nedostatok dôvodov), nemôže už z tohto dôvodu rozhodnutie súdu prvej inštancie obstať.

Nedostatočným odôvodnením rozsudku sa totiž sporovej strane (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda sa mu odníma možnosť konať pred opravným súdom.

85. Ak je preto v odvolacom konaní rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, preto, že neobsahuje dostatok dôvodov (o taký prípad ide v prejednávanej veci), musí byť vždy podľa § 389 ods. 1 písm. b) zrušené a vec podľa § 391 ods. 1 CSP vrátená v zrušujúcej časti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie; s výnimkou jediného prípadu taxatívne vymedzeného v ustanovení § 390 CSP, v ktorom dostáva vždy zásada hospodárnosti konania prednosť pred zásadou dvojinštančnosti konania. Napraviť uvedené porušenie práva na spravodlivý proces v odvolacom konaní by totiž bolo možné len tak, že by súčasne došlo k porušeniu iného významného čiastkového práva na spravodlivý proces, najmä práva na preskúmanie rozhodnutia v opravnom (predovšetkým odvolacom) konaní. Totiž aj vo výnimočnom prípade, keď sú naplnené podmienky podľa § 390 CSP, odvolací súd síce napraviť uvedené porušenie tak, že sám rozhodne rozhodnutím, ktoré bude preskúmateľné, avšak výlučne na úkor významnej zásady dvojinštančnosti konania. Bez porušenia tejto zásady (dvojinštančnosti konania) v prípade naplnenia podmienok na obligatórny postup podľa § 390 CSP odvolací súd nemôže v zásade uvedenú procesnú vadu - nepreskúmateľnosť prvoinštančného rozhodnutia v konaní pred odvolacím súdom napraviť.

86. Odvolací súd z týchto dôvodov podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie v odvolaní žalobcu napadnutej časti, v ktorej nebol daný dôvod na jej potvrdenie (bod 59. odôvodnenia), t. j. v časti, v ktorej ním žalobu zamietol v sume 1.215,42 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia a v rozsahu tohto zrušenia podľa § 391 ods. 1 CSP vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

87. Súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní viazaný právnymi názormi odvolacieho súdu vyslovenými v odôvodnení tohto rozsudku (§ 391 ods. 2 CSP) a po vrátení veci v zrušujúcej časti na ďalšie konanie, vychádzajúc z právnych záverov už uvedených najmä v bode 70. a 71. odôvodnenia, znovu posúdi výšku spôsobenej škody žalobcovi za samotné množstvo neoprávnene odobratého plynu, túto vypočíta podľa kogentnej právnej úpravy obsiahnutej vo vyhláske č. 449/2012 Z. z., aplikovanej na základe § 82 ods. 3 zákona o energetike, od tejto odpočíta výšku škody za množstvo neoprávnene odobratého plynu, ktorá bude žalobcovi v tomto súdnom konaní v danom čase už právoplatne priznaná (v spojení s týmto rozhodnutím odvolacieho súdu) a vo výške rozdielu, maximálne však v sume, v rozsahu ktorej zrušil odvolací súd týmto rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie (t. j. v sume 1.215,42 eura s 9,05 % úrokom z omeškania ročne od 22.11.2014 do zaplatenia) a v ktorej preto konanie ešte bude ďalej prebiehať. Súd prvej inštancie pritom bude dbať, aby jeho nové rozhodnutie, ktorým rozhodne o uvedenej zostávajúcej časti predmetu konania, bolo dostatočne odôvodnené a tým presvedčivé, teda aby obsahovalo sumu relevantných skutkových zistení a presvedčivé právne úvahy a tak spĺňalo všetky kritéria vyplývajúce z § 220 CSP.

88. Zo všetkých už uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

89. O trovách odvolacieho konania odvolací súd podľa § 396 ods. 3 CSP nerozhodoval. O trovách celého konania (prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho) rozhodne opätovne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie aj v poslednej zostávajúcej časti z hľadiska vyčerpania predmetu konania skončí, pričom zohľadní výsledok konania z hľadiska celého predmetu konania (a teda aj toho, o ktorom už bude právoplatne v danom čase rozhodnuté v spojení s týmto rozhodnutím odvolacieho súdu a o ktorom je už v súčasnosti právoplatne rozhodnuté v dôsledku nenapadnutia II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu - k tomu bod 15.7. veta posledná odôvodnenia).

90. Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to Civilný sporový poriadok (CSP) pripúšťa (§ 419 - § 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti CSP zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.